

Biuletyn

informacyjny

1/2017

#DobryRokwRolnictwie
Obszary III-VII

Pomoc dla poszkodowanych

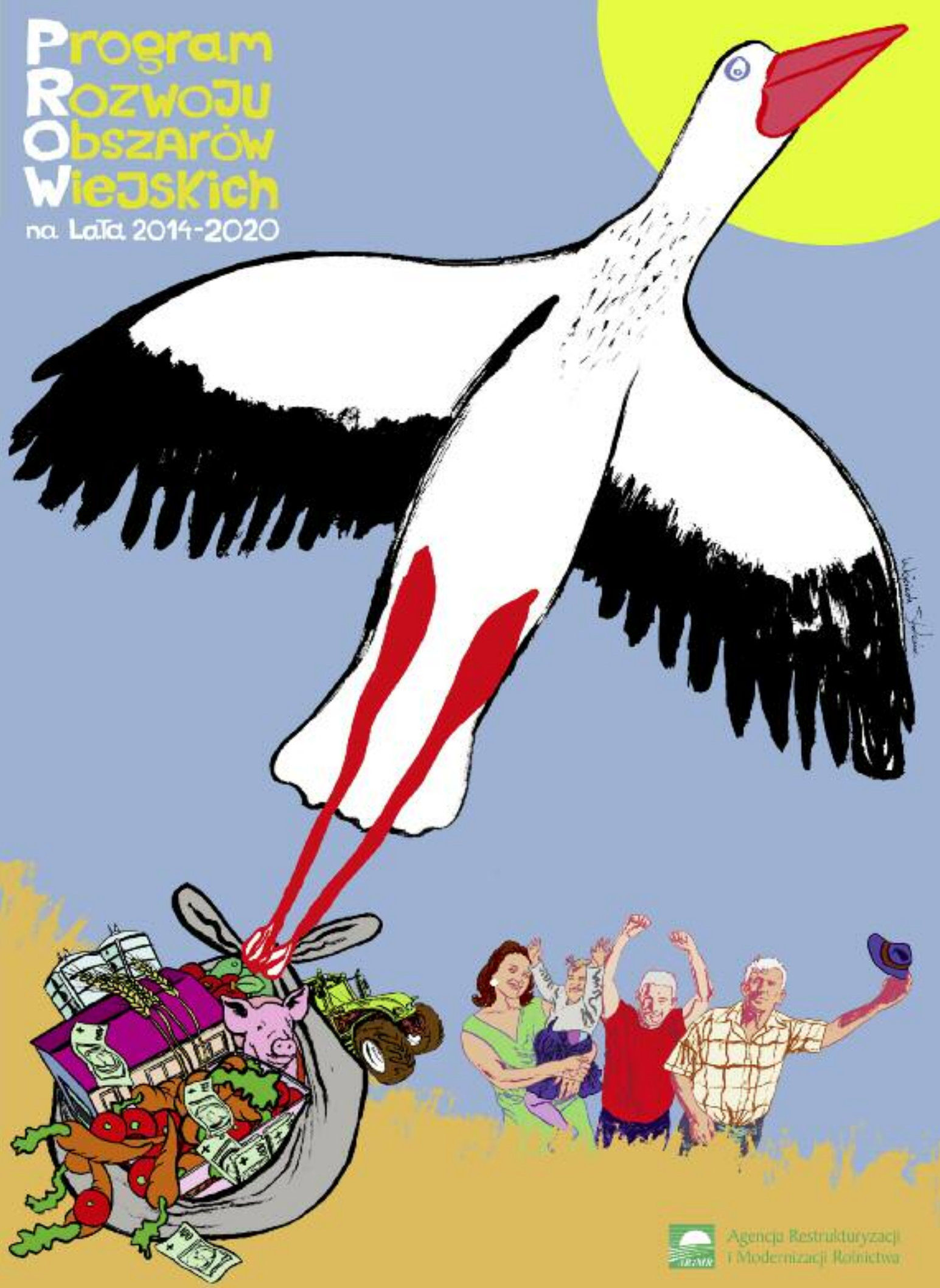

Kredyty na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

na lata 2014-2020

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

W numerze:

MRiRW

Obszar III. Rozwój obszarów wiejskich	3
Obszar IV. Polityka społeczna	13
Obszar V. Instytucje, administracja, programowanie i finansowanie	19
Obszar VI. Edukacja i wiedza na obszarach wiejskich	26
Obszar VII. Gospodarka ziemią i nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa	33

ARiMR

Pomoc dla poszkodowanych	35
Do 25 stycznia ARiMR przyjmuje wnioski o pomoc od rolników, którzy ponieśli straty spowodowane klęskami żywiołowymi	
Kredyty na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych	37
ARiMR zakończyła wypłatę zaliczek w ramach dopłat bezpośrednich za 2016 r.	38
Agencja odpowiada	39

Zdaniem ministra

Krzysztof Jurgiel, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

W poprzednim numerze Biuletynu Informacyjnego przedstawiona została I część podsumowania #dobrego roku w rolnictwie. Dziś prezentujemy II część sprawozdania z pierwszego roku pracy nowego Kierownictwa resortu rolnictwa.

Z pełną konsekwencją realizujemy zapowiadane w kampanii wyborczej zmiany. Dzięki szerokiej współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, wstępując się w opinie rolników, realizujemy przyjęty rok temu Program działań MRiRW na lata 2015-2019.

Bezustannie wprowadzamy w życie rozwiązania służące poprawie sytuacji rolników. Przygotowujemy legislację krajową, ale także nie zapominamy o aktywności na forum Unii Europejskiej. Przy każdej okazji poruszam zagadnienia ważne dla naszego rolnictwa, ale także istotne dla rolnictwa unijnego jako całości.

Przypomnę, że przygotowaliśmy pakiet ustaw wzmacniających pozycję rolnika w całym łańcuchu żywnościowym. Problem nierówności dotyczy nie tylko polskich rolników. Podczas grudniowego posiedzenia unijnej Rady Ministrów ds. rolnictwa i rybołówstwa ministrowie jednomyślnie przyjęli konkluzje dotyczące pozycji rolnika w łańcuchu żywnościowym. Konkluzje te obejmują propozycje działań wzmacniających pozycję rolników

w łańcuchu żywnościowym oraz zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych.

Podkreślono w nich znaczenie równych warunków działania dla wszystkich podmiotów w łańcuchu dostaw żywności w UE, które mogą zostać osiągnięte za pomocą wspólnych ram ustawodawczych dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych. Uzupełnieniem inicjatyw dobrowolnych oraz regulacji krajowych na poziomie państw członkowskich może być podejście regulacyjne na poziomie UE.

Ten rok, który właśnie się rozpoczął, będzie szczególnie istotny dla przeglądu Wspólnej Polityki Rolnej. To w trakcie tego przeglądu będą zapadały najważniejsze decyzje co do przyszłości europejskiego rolnictwa w kolejnej perspektywie finansowej po roku 2020.

Kluczowym dla nas wyzwaniem jest wyrównanie poziomów wsparcia rolników w ramach Unii Europejskiej. Dopiero wówczas będzie można mówić o równych warunkach konkurencji.

Problematycznym tematem jest też realizacja pakietu klimatycznego. Trudno się zgodzić z przerzucaniem całego ciężaru działań związanych z klimatem na rolnictwo. Te cele klimatyczne nie mogą zagrozić zrównoważonej produkcji żywności. Z jednej strony mamy rosnące wymagania wobec rolników, a z drugiej strony napływają na unijny rynek produkty, które nie zostały wytworzone zgodnie z unijnymi standardami.

Aktualne wymagania dotyczące warunków prowadzenia produkcji rolnej w ścisłym powiązaniu z ochroną środowiska, normami utrzymania zwierząt i stosowania środków ochrony roślin nakładają na producentów rolnych bardzo duże wymagania. W mojej ocenie zbyt często mówimy o wielkości środków finansowych, które wspierają rolników, a zbyt mało o tych właśnie wymaganiach i ich kosztach. Warto o tym pamiętać na co dzień.

Tylko te dwie kwestie już pokazują przed jak trudnymi zadaniami stoimy w tym roku.

Podobnie jak w minionym roku dalej będziemy pracować intensywnie i wprowadzać w życie kolejne regulacje prawne, które służą ułatwieniom i uproszczeniom w pozyskiwaniu unijnego wsparcia oraz jego efektywnemu wykorzystaniu.

W kolejnych numerach Biuletynu będziemy przedstawiali aktualne prace resortu i wdrażane rozwiązania, a także informacje z przebiegu dyskusji na unijnych forach.

OBSZAR III ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

3.1. WSPOMAGANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO OBSZARÓW WIEJSKICH POPRAZ STWORZENIE EFEKTYWNEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

■ Infrastruktura techniczna i społeczna w ramach PROW 2014-2020

W ramach działania *Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich* realizowane są typy operacji: *Gospodarka wodno-ściekowa, Budowa lub modernizacja dróg lokalnych, Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego, Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne, Kształtowanie przestrzeni publicznej, Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów.*

Uruchomiono pomoc na budowę lub modernizację dróg lokalnych w ramach działania *Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich*. Ogłoszono i przeprowadzono nabory wniosków we wszystkich województwach. Wpłynęło łącznie 4537 wniosków o przyznanie pomocy. Zawarto 1837 umów o przyznaniu pomocy. Wsparcie w tym zakresie jest możliwe także poprzez działanie *LEADER*, o ile lokalne grupy działania (LGD) przewidzą taką możliwość w ramach lokalnych strategii rozwoju (LSR).

Od października 2016 r. do stycznia 2017 r. we wszystkich 16 województwach ogłoszono nabory wniosków na operacje typu *Gospodarka wodno-ściekowa*. Trwają przygotowania do uruchomienia wdrażania pomocy w ramach działania *Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich*.

W ramach działania *Wsparcie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność w ramach inicjatywy LEADER* pomoc może być udzielana w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, rozwoju przedsiębiorczości, dywersyfikacji źródeł dochodu, tworzenia i rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego, podnoszenia kompetencji osób z obszaru LSR, rozwoju produktów lokalnych, rozwoju rynków zbytu, zachowania dziedzictwa lokalnego, rozwoju ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej oraz budowy lub przebudowy dróg lokalnych, tworzenia sieci w zakresie utworzenia krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz działania promocyjne i marketingowe, aktywizowania bezrobotnych, wykorzystania technologii informacyjnych w rozwoju pozarolniczych miejsc pracy, czy udostępniania zasobów kulturowych, przyrodniczych i turystycznych obszarów wiejskich, o ile projekt będzie zgodny ze strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR).

Województwa przeprowadziły konkursy na wybór LSR (od listopada do grudnia 2015 r.), w ramach których w 2015 r. wybrano 290 LSR współfinansowanych ze środków EFRROW, w tym 249 LSR współfinansowanych

wodnych, zapewnienie szybkiego dostępu do informacji odnośnie obiektów małej retencji na danym terenie oraz możliwość generowania zestawień i analiz statystycznych. Projekt programu przekazano do Ministra

Rozwoju w celu wydania opinii dotyczącej zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju.

W ramach prac nad projektem ustawy *Prawo wodne*, uwzględniono następujące uwagi MRiRW:

- konieczność rozszerzenia katalogu działań, które nie wymagają pozwolenia albo zgłoszenia wodnoprawnego o działania: piętrzenie wody w rowach melioracyjnych, hamowanie odpływu wody z obiektów drenarskich, przechwytywanie wód opadowych i roztopowych metodami małej retencji;
- konieczność wprowadzenia odpłatności za użytkowanie gruntów pokrytych wodami na potrzeby budowy pomostów oraz innych obiektów.

Projekt ustawy *Prawo wodne* został przyjęty przez Komitet Rady Ministrów 29.09.2016 r.

W ramach prac nad *Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*, MRiRW zgłosiło do realizacji zadanie *Woda dla rolnictwa*. Jego celem jest poprawa

W ramach poddziałania „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” finansowanego z PROW 2014-2020 przeprowadzono nabory we wszystkich województwach i zawarto 1837 umów o przyznanie pomocy

jedynie ze środków EFRROW. Lokalne grupy działania (LGD) zawarły już umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR. Obecnie LGD są w trakcie ogłaszania lub prowadzenia pierwszych naborów w ramach swoich LSR.

W celu realizacji powyższych działań przeprowadzono prace legislacyjne, których szczegółowy wykaz zawarty jest w pełnej wersji *Informacji o realizacji Programu Działań MRiRW na lata 2015-2019* dostępnej na stronie internetowej MRiRW.

Projekt programu wieloletniego na lata 2016-2020 pn. „Przedsięwzięcia technologiczno-przyrodnicze na rzecz innowacyjnej, efektywnej i niskoemisyjnej gospodarki na obszarach wiejskich”

W projekcie programu wieloletniego planowana jest realizacja zadania *Utworzenie i prowadzenie bazy obiektów małej retencji oraz prowadzenie Centralnej Bazy Danych Melioracyjnych*, którego celem jest integracja danych przestrzennych w zakresie ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów w skali kraju, poprawa wiedzy beneficjentów o stanie obiektów małej retencji i ich znaczeniu w krajobrazie rolniczym, a także wiedzy o mechanizmach i tempie utraty pojemności małych zbiorników

W ramach prac nad „Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” MRiRW zgłosiło do realizacji zadanie „Woda dla rolnictwa”

stabilności i ciągłości produkcji rolniczej w warunkach okresowych niedoborów i nadmiarów wody, w tym wsparcie gospodarstw rodzinnych w budowie, odbudowie i prawidłowym wykorzystaniu urządzeń melioracyjnych dla poprawienia warunków produkcji, powięk-

szczenia retencji wodnej oraz osiągnięcia efektów środowiskowych.

3.2. ZMNIEJSZANIE BEZROBOCIA NA WSI I WPROWADZENIE NA RYNEK OSÓB TRWALE ZAGROŻONYCH MARGINALIZACJĄ

■ Rozwój przedsiębiorczości i zmniejszanie bezrobocia na wsi

W ramach działania *Wsparcie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność* objętego PROW 2014-2020, inicjatywy LEADER prowadzone są działania w zakresie rozwoju przedsiębiorczości. Wybrano LSR, w ramach których mogą być realizowane operacje. Obecnie LGD uruchamiają nabory wniosków na realizację operacji

Dla rolników posiadających małe, nierozwojowe gospodarstwa rolne, szansą może być uzyskanie wsparcia na podejmowanie działalności pozarolniczej i rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w ramach PROW 2014-2020

w ramach LSR, w tym dotyczących tworzenia nowych miejsc pracy, rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz działań edukacyjnych kierowanych do mieszkańców obszaru objętego LSR. Ponadto, dla rolników posiadających małe, nierozwojowe gospodarstwa rolne szansą jest stworzona w ramach PROW 2014-2020 możliwość uzyskania wsparcia na podejmowanie działalności pozarolniczej i rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Osoby prowadzące gospodarstwa o wartości ekonomicznej do 15 tys. euro lub małżonkowie i domownicy tych rolników mogą ubiegać się o premię do 100 000 zł, która umożliwi przeprowadzenie inwestycji w tworzenie działalności pozarolniczej. Terminy naborów na poddziałanie *Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich* zaplanowano na I kw. 2017 r.

MRiRW czynnie wspiera przekształcenia na obszarach wiejskich, promując wzrost aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców wsi. Rośnie liczba pozarolniczych podmiotów gospodarczych na wsi, gospodarstwa rolne zmieniają swój charakter poprzez wprowadzanie nowych form działalności, głównie z zakresu usług i handlu, a w ich dochodach wzrasta znaczenie działalności pozarolniczej. Temu procesowi sprzyja wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na wsi ze środków unijnych. Pozostałe działania MRiRW w tym zakresie obejmują:

- zlecenie ekspertyzy pn. *Instytucje otoczenia biznesu działające na rzecz rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – diagnoza, kierunki, rekomendacje*;
- dokonanie analizy zakresu wsparcia w ramach programów operacyjnych polityki spójności pod kątem ukierunkowania wsparcia rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich;
- w ramach prac nad SOR, udział w posiedzeniach Grupy ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz zgłoszenie do realizacji projektu pn. *Wsparcie i profesjonalizacja Instytucji Otoczenia Biznesu działających na rzecz rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich i w małych miastach*.

■ Powstanie pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich oraz zwiększenie mobilności zawodowej osób odchodzących z rolnictwa do innych sektorów gospodarki narodowej

W zakresie poprawy mobilności zasobów pracy z rolnictwa, MRiRW wspiera i podejmuje inicjatywy przyczyniające się do powstawania pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich oraz

Rolnicy prowadzący gospodarstwa o wartości ekonomicznej do 15 tys. euro lub małżonkowie i domownicy tych rolników, mogą ubiegać się o premię w wysokości 100 tys. zł na inwestycje w działalność pozarolniczą

zwiększenia mobilności zawodowej osób odchodzących z rolnictwa do innych sektorów gospodarki narodowej. Działanie *Poprawa międzysektorowej mobilności pracowników* zostało wpisane do Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020”, przyjętej przez Radę Ministrów. Ponadto w ramach prac nad SOR zgłoszono projekt mający na celu aktywizację zawodową osób odchodzących z rolnictwa do pozarolniczych dziedzin gospodarki z wykorzystaniem instrumentów finansowanych ze środków polityki spójności i PROW na lata 2014-2020 oraz narzędzi będących w dyspozycji Ministerstwa RPiPS. Planuje się, że projekt będzie realizowany w ramach działania *Poprawa przepływu niewykorzystanych zasobów pracy z rolnictwa do innych sektorów* przypisanego do kierunku interwencji *Rynek pracy wykorzystujący potencjał zasobów ludzkich dla rozwoju Polski*.

3.3. WIELOFUNKCYJNY ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH ORAZ ZAGOSPODAROWANIE OBSZARÓW WIEJSKICH, JAKO ATRAKCYJNEGO MIEJSCA DO: ŻYCIA, ZAMIESZKANIA, SPĘDZENIA WOLNEGO CZASU, PRACY I REKREACJI

■ Kontynuacja wsparcia działań obszarowych PROW oraz główne zmiany w tych działaniach

W ramach wielofunkcyjnego rozwoju przygotowywane są do wdrożenia w ramach PROW 2014-2020 m.in.

działania dotyczące rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Zaprojektowano wsparcie w zakresie rozwoju usług rolniczych do 500 tys. zł. Realizacja poddziałania tworzy warunki dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw w obszarze usług dla rolnictwa oraz poprawy możliwości zatrudnienia, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich. Nabory na te działania są sukcesywnie przeprowadzane zgodnie z harmonogramem. Rozwój przedsiębiorczości wspierany jest także w ramach poddziałania *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój (Przetwórstwo i marketing produktów rolnych)*. W ramach tych instrumentów wsparcia będzie udzielana także pomoc na rozwój funkcji turystycznych obszarów wiejskich.

Dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich istotne jest także wsparcie w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, odnowy i rozwoju wsi. Będzie ono realizowane w ramach PROW 2014-2020 w ramach działania *Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich* oraz *Wsparcie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność* w ramach inicjatywy LEADER.

Proces wdrażania działań PROW 2014-2020: *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (płatności ONW), Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, działania Rolnictwo ekologiczne, działania Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów* – przebiega sprawnie i nie napotkał na utrudnienia proceduralne związane z jego realizacją (dotyczy to również analogicznych działań realizowanych w ramach PROW 2007-2013).

W ramach dalszych ułatwień dla rolników w realizacji działania *Rolnictwo ekologiczne* PROW 2014-2020 wprowadzono m.in. zmiany w zakresie:

- ułatwienia sposobu deklarowania upraw objętych zobowiązaniem ekologicznym poprzez umożliwienie deklarowania pakietu/wariantu, a nie rośliny;
- umożliwienia prowadzenia jednego rejestru działalności ekologicznej;
- umożliwienia zaprzestania uprawy krzewów po dokonaniu zbioru w ostatnim roku zobowiązania;
- umożliwienia otrzymywania płatności ekologicznej do sadów mieszanych i roślin uprawianych z rośliną podporową;

W ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” udzielana jest pomoc na rozwój funkcji turystycznych obszarów wiejskich

W ramach ułatwień dla rolników w realizacji działania „Rolnictwo ekologiczne” PROW 2014-2020 umożliwiono m.in. otrzymywanie płatności ekologicznej do sadów mieszanych

- rozszerzenia możliwości otrzymywania płatności ekologicznej w przypadku stosowania praktyk sprzyjających wzbogacaniu gleby w materię organiczną (nawóz zielony).

W odniesieniu do Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego wprowadzono m.in. następujące ułatwienia dla beneficjentów:

- zrezygnowano z obowiązku deklarowania przez rolnika we wniosku o przyznanie płatności uprawy (deklarowana będzie tylko roślina);

- umożliwiono dokonanie przez rolnika zmiany rośliny na inną, po terminie składania wniosków;

- umożliwiono otrzymywanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej do roślin uprawianych z rośliną podporową w ramach Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone;

- umożliwiono podjęcie nowego zobowiązania w ramach nowej rasy tego samego gatunku zwierząt.

posiadających wymaganych dotychczas dokumentów planistycznych.

W działaniu „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych...” usunięto wymóg posiadania przez beneficjenta działania zalesieniowego świadectwa pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego

Zrealizowano prace legislacyjne, dotyczące nowelizacji rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach ww. działań.

Procedowane są kolejne zmiany w ramach działań obszarowych PROW 2014-2020 na poziomie zmiany dokumentu programowego PROW.

Odnosnie Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego objętego PROW 2014-2020 mając na względzie dotychczasowe doświadczenia, a także postulaty zgłaszane przez branżowe związki rolników, MRiRW zaproponowało wprowadzenie na poziomie PROW 2014-2020, zmian dotyczących: podwyższenia stawki płatności dla wariantu

Beneficjentom „Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego” umożliwiono podjęcie nowego zobowiązania w ramach nowej rasy tego samego gatunku zwierząt

tu 7.2. Zachowanie lokalnych ras koni oraz zwiększenia obszaru wdrażania Pakietu 2. Ochrona gleb i wód, ze względu na projektowane zmiany ustawy Prawo wodne. Zmiany zostały przyjęte uchwałami Nr 79 i 80 Komitetu Monitorującego PROW na lata 2014-2020 z dnia 24.06.2016 r.

Polska zaproponowała wprowadzenie zmiany na poziomie PROW 2014-2020, w ramach działania *Rolnictwo ekologiczne* objętego PROW 2014-2020 i Pakietu 2. *Rolnictwo ekologiczne Programu rolnośrodowiskowego* PROW 2007-2013, dotyczące możliwości wspierania uprawy gatunków drzew owocowych niebędących w okresie owocowania i/lub krzewów nieowocujących. Zmiana została przyjęta uchwałą Nr 87 Komitetu Monitorującego PROW na lata 2014-2020 z dnia 24.06.2016 r.

■ Zrównoważony i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

MRiRW uczestniczy we wspieraniu i inicjowaniu przedsięwzięć, które przyczyniają się do wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, w szczególności z zakresu przetwórstwa w gospodarstwach rolnych prowadzących usługi agroturystyczne oraz pozostających w synergii

MRiRW wspiera przedsięwzięcia, przyczyniające się do rozwoju obszarów wiejskich, w szczególności z zakresu przetwórstwa w gospodarstwach prowadzących usługi agroturystyczne

z promocją rolnictwa ekologicznego, produktów tradycyjnych i lokalnych objętych unijnymi systemami jakości żywności. MRiRW organizowało liczne warsztaty i spotkania szkoleniowe, w tym m.in. wydarzenia pn.:

- Turystyka kulinarna na obszarach wiejskich – prawdziwy smak, prawdziwy wypoczynek. Szanse i wyzwania w tworzeniu oferty turystyki kulinarnej na obszarach wiejskich;
- Przetwórstwo produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym i ich sprzedaż na małą skalę;

- Wzmocnienie turystyki kulinarnej poprzez włączenie do jej ofert produktów ze znakiem *Jakość Tradycja*;
- Wsparcie dla rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki w ramach PROW 2014-2020 oraz z krajowych i regionalnych programów operacyjnych.

■ Konwencja o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat (Konwencja Karpacka) – opracowanie Protokołu o zrównoważonym rolnictwie i rozwoju wsi

W 2016 r. kontynuowane były prace nad projektem *Protokołu o zrównoważonym rolnictwie i rozwoju wsi*. Dokument ten ma zostać podpisany podczas Konferencji Stron Konwencji Karpackiej, która odbędzie się na Węgrzech w 2017 r. Rolą Protokołu jest zapewnienie, aby działania w zakresie polityki rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, podejmowane przez poszczególne państwa na obszarze Karpat były możliwie spójne i przyczyniały się do zachowania specyfiki i zrównoważonego rozwoju całego regionu. MRiRW pełni rolę koordynatora w zakresie uzgadniania projektu *Protokołu*. Wstępny projekt dokumentu został przekazany do zapiniowania do Marszałków województw: podkarpackiego, małopolskiego, śląskiego. Przekazano wstępne uwagi. Obecnie projekt kolejnej wersji dokumentu został przekazany do dalszych uzgodnień.

■ Prace nad zmianami w obecnych przepisach prawa, regulujących kwestie prowadzenia na obszarach wiejskich działalności turystycznej

MRiRW uczestniczy w pracach Ministerstwa Rozwoju dotyczących uproszczeń dla przedsiębiorców. W tym zakresie, resort rolnictwa koncentruje się na działaniach mających na celu usystematyzowanie, doprecyzowanie lub wprowadzenie zmian w obecnych przepisach prawa regulujących kwestie prowadzenia na obszarach wiejskich działalności turystycznej tak, aby zapewnić spójność całego systemu prawnego oraz rozwój tego sektora.

Działania podjęte przez MRiRW uwzględniają m. in.:

- zainicjowanie powstania grupy tematycznej ds. turystyki wiejskiej w ramach Grupy Roboczej ds. KSOW;
- aktywny udział w Radzie Polskiej Organizacji Turystycznej;
- prezentację działań MRiRW dot. wsparcia rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki na posiedzeniu Podkomisji stałej ds. turystyki;
- współorganizację Międzynarodowych Targów Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki AGROTRAVEL, którym to-

Trwają prace nad zmianami w przepisach prawa, regulujących kwestie prowadzenia na obszarach wiejskich działalności turystycznej

warzyszyły liczne wydarzenia: konferencje, seminaria, warsztaty, wizyty studyjne oraz konkursy dla wystawców i zwiedzających;

- dokładanie starań, aby poprzez współpracę publicznych jednostek doradztwa rolniczego z KCER oraz szkołami rolniczymi propagować wśród uczniów i nauczycieli ideę rozwoju funkcji turystycznych na obszarach wiejskich;
- realizację projektów o charakterze promocyjnym np. *Odpuść na wsi* – projekt promujący oferty turystyki wiejskiej poprzez organizację stoisk wystawienniczych.

Działania resortu pozostają w synergii z promocją rolnictwa ekologicznego oraz promocją produktów tradycyjnych i lokalnych objętych unijnymi systemami jakości żywności.

■ Wsparcie realizacji projektu „Sieć Najciekawszych Wsi”

MRiRW wspiera działania *Polskiej Sieci Odnowy i Rozwoju Wsi* w zakresie realizacji projektu „Sieć Najciekawszych Wsi”, jako nowego kierunku w turystyce wiejskiej. Celem projektu jest zachowanie dziedzictwa kultury materialnej, krajobrazu i tradycyjnie pojmowanych walorów wiejskości najcenniejszych wsi w Polsce, ale także budowanie jakości życia mieszkańców tych wsi. W kwietniu 2016 r. została zorganizowana konferencja upowszechniająca ten projekt na targach AGROTRAVEL.

■ Wspieranie funkcji turystycznych w rozwoju obszarów wiejskich

Podczas prac nad SOR postulowano o uwzględnienie aspektu turystycznych funkcji w rozwoju obszarów wiejskich, m.in. poprzez zgłoszenie do SOR projektu pn.

Budowa Domu Polskich Turystycznych Marek Terytorialnych wraz z systemem koordynacji polityki turystycznej. Wykorzystanie turystycznego potencjału obszarów wiejskich, jako szansy pełnego włączenia tych obszarów w procesy rozwojowe zachodzące w kraju, pozytywnie wpłynie na jakość życia mieszkańców polskiej wsi. Ma to znaczenie w kontekście zachowania struktury przestrzennej, społecznej i gospodarczej wsi oraz realizowania przez gospodarstwa rolne publicznej misji w zakresie kształtowania świadomości obywatelskiej o rolnictwie, gospodarce rolno-spożywczej oraz dziedzictwie kulturowym polskiej wsi.

■ Upowszechnianie idei rolnictwa społecznego, polegającej na świadczeniu usług społecznych pozostających w ścisłym związku z prowadzonym gospodarstwem rolnym

Przygotowano zarys koncepcji upowszechniania idei rolnictwa społecznego, rozumianego, jako nowy rodzaj działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług społecznych (np. opiekuńczych, edukacyjnych i zdrowotnych), pozostających w ścisłym związku z prowadzonym gospodarstwem rolnym. Katalog usług rolnictwa społecznego jest otwarty i może ewaluować w zależności od potrzeb społeczno-gospodarczych. Koncepcja ta jest ściśle powiązana z polityką deinstytucjonalizacji systemu opieki społecznej, w tym w odniesieniu do opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi. Zarys koncepcji ujęto w projektach strategicznych i zgłoszono jako propozycję do realizacji w ramach SOR.

■ Współpraca bilateralna z Bawarią na rzecz rozwoju turystyki, rozwoju wsi i ochrony dziedzictwa kulturowego obszarów wiejskich

W celu zdynamiczowania kontaktów pomiędzy przedstawicielami instytucji podejmujących działania na rzecz rozwoju turystyki, rozwoju wsi i ochrony dziedzictwa kulturowego obszarów wiejskich, oraz dzielenia się wiedzą i doświadczeniem w zakresie rozwoju turystyki na obszarach wiejskich, kontynuowana jest współpraca bilateralna z Bawarią. Rezultatem dotychczasowych uzgodnień ma być wizyta studyjna polskich ekspertów w Monachium w listopadzie 2016 r. Poznanie bawarskich rozwiązań jest szczególnie istotne w kontekście rozwiązań systemowych, w tym dotyczących formalno-prawnych podstaw działalności agroturystyki, rozwiązań instytucjonalnych oraz wsparcia finansowego na operacje mające na celu różnicowanie działalności rolniczej.

■ Ochrona i kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej

MRiRW wydało kilkadziesiąt opinii prawnych dotyczących podejmowania działań zapewniających prawidłową realizację zadań z zakresu zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej, jak również z zakresu prowadzenia działań mających na celu przeciwdziałanie degradacji gleb terenów rolnych, w tym szczególnie erozji i ruchom masowym ziemi, a także dotyczących rekultywacji gruntów. Współtworzyło także raporty związane z problematyką ochrony gruntów rolnych i planowania przestrzennego, brało udział w przygotowywaniu programu badań statystycznych (dla GUS) oraz sporządzaniu dwóch sprawozdań (RRW-11) w celu współtworzenia bazy danych gromadzonych przez GUS.

W ramach prac nad SOR MRiRW zgłosiło projekt strategiczny: *Gospodarowanie gruntami rolnymi na rzecz zrównoważonego rozwoju*. Koordynowało ponadto prace nad poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, opracowanym przez Posłów z Klubu PiS. Projekt ustawy przewidywał zwolnienie z obowiązku stosowania przepisów tej ustawy w odniesieniu do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast. Zgodnie z intencją projektodawcy zmiana ma na celu przywrócenie przepisu art. 5b ustawy, który został uchylony ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1101). W marcu 2016 r. projekt został skierowany do Stałego Komitetu Rady Ministrów.

MRiRW przygotowało również projekt stanowiska Rządu dotyczący poselskiego projektu ustawy o *użytkowaniu siedlisk w celu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej*.

Obecnie Ministerstwo uczestniczy w przygotowaniu ustawy *Kodeks urbanistyczno-budowlany*, którego projekt został przekazany przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa w ramach uzgodnień międzyresortowych.

3.4. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH WIEJSKICH, W MAŁYCH LOKALNYCH ŚRODOWISKACH, NA OBSZARACH GMIN WIEJSKICH, MIEJSKO-WIEJSKICH I MAŁYCH MIASTECZEK

■ Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich w ramach PROW 2014-2020

W ramach realizacji działania *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER PROW 2014-2020* kluczowe było rozpoczęcie (w zależności od wo-

jewództwa w listopadzie/grudniu 2015 r.) naboru wniosków w ramach konkursu na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR). Nabory we wszystkich województwach zakończyły się w 2015 r. Pierwsze miesiące 2016 r. przeznaczone zostały na ocenę spełniania warunków udziału w konkursie przez poszczególne LSR oraz ocenę spełniania kryteriów wyboru. Aktualnie komisje ds. wyboru LSR zakończyły prace, podejmując uchwały o wyborze LSR na okres programowania 2014-2020. Podpisano umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR z lokalnymi grupami działania.

Wzmocniono w ramach działania *LEADER* wsparcie odnośnie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej, któremu towarzyszyć będą szkolenia i doradztwo dostosowane do potrzeb indywidualnych. Wśród projektów realizowanych w ramach LSR premiowane są projekty wykorzystujące zasoby lokalne i/lub adresowane do grup defaworyzowanych. Obecnie lokalne grupy działania są w trakcie ogłaszania lub prowadzenia pierwszych naborów w ramach swoich LSR.

■ Wzmocnienie mechanizmów dialogu obywatelskiego i społecznego, jak również integracji i solidarności kobiet wiejskich

W celu zwiększenia aktywności i partycypacji społecznej kobiet w życiu lokalnej społeczności Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyznaczył swojego przedstawiciela do współpracy z Radą do spraw Kobiet i Rodzin z Obszarów Wiejskich działającą przy KRIR, tym samym na bieżąco realizowana jest współpraca, dialog społeczny oraz postulaty środowisk kobiecych. W dniach 1-2 lipca 2016 r. została zorganizowana przez CDR w Brwinowie Oddział w Krakowie konferencja pt. *Społeczno-gospodarcza aktywizacja kobiet na obszarach wiejskich*. Ponadto trwają prace nad przygotowaniem projektu *Kobiety wiejskie i rozwój*, pozostającym w powiązaniu z Zaleceniami Komitetu ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet, w części dotyczącej kobiet wiejskich, którego bezpośrednimi uczestniczkami mają być liderki wiejskie.

3.5. ROZWÓJ ZASOBÓW BIOPALIW I TECHNOLOGII ICH PRZEROBU, INNOWACYJNYCH FORM POZYSKIWANIA ENERGII

■ Działania w zakresie biokomponentów i biopaliw w transporcie

Minister Energii przedstawił dwa projekty zmian ustawy o *biokomponentach i biopaliwach ciekłych*. W ramach konsultacji międzyresortowych tych projektów Minister Rolnictwa zgłosił propozycje, które mają na celu:

- umożliwienie wykorzystania biokomponentów wy-

tworzonych ze zbóż i rzepaku na poziomie minimum 6%, który odpowiada obecnemu wykorzystaniu tych surowców;

- modyfikację wprowadzanego nowego mechanizmu w postaci opłaty zastępczej poprzez powiązanie pozwalające na obniżenie Narodowego Celu Wskaźnikowego do poziomu nie mniej niż 6%, w sytuacji wykorzystania krajowej produkcji biokomponentów;
- obniżenie limitu biopaliw wytwarzanych z odpadów i pozostałości i stopniowe zwiększanie tego limitu, tak aby nie ograniczać możliwości wytwarzania biopaliw I generacji, a tym samym wykorzystania na cele biopaliwowe zbóż i rzepaku;
- wprowadzenie systemu *Krajowa Baza Obrotu Biokomponentami i Paliwami*, który miałby być prowadzony przez ARR oraz stanowiłby narzędzie do weryfikacji spełnienia kryteriów zrównoważonego rozwoju przez biokomponenty wykorzystywane do realizacji NCW;

Minister Rolnictwa zgłosił propozycje zmian do projektu ustawy o biokomponentach i paliwach ciekłych, które m.in. mają na celu umożliwienie wykorzystania biokomponentów wytwarzanych ze zbóż i rzepaku na poziomie minimum 6%, tj. odpowiadającym obecnemu wykorzystaniu tych surowców

- wskazanie na liście surowców kwalifikujących się do podwójnego zaliczania przy realizacji NCW również tych, które spełniają warunek braku emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu produkcyjnym, aż do momentu ich zebrania.

Minister Rolnictwa zaproponował ponadto nowelizację rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych w zakresie określenia wymagań jakościowych dla skroplonego biometanu oraz sprężonego biometanu, w celu uniemożliwienia stosowania tych paliw w transporcie.

We współpracy z Ministerstwem Energii opracowane zostały typowe wartości emisji gazów cieplarnianych

dla poszczególnych upraw rolnych prowadzonych na obszarach NUTS2 (województw), co umożliwiła uproszczenie weryfikacji kryteriów zrównoważonego rozwoju w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych dla krajowej produkcji biopaliw. Dane dotyczące emisji oczekują na zatwierdzenie KE.

3.6. ROZWÓJ ZASOBÓW I TECHNOLOGII WYKORZYSTUJĄCYCH INNE ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII (OZE) NA TERENACH WIEJSKICH

Wsparcie inwestycji w instalacje OZE w ramach PROW 2014-2020

W PROW 2014-2020 w ramach operacji typu *Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów* w ramach poddziałania *Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury* wspiera się inwestowanie w instalacje OZE poprzez następujące kryterium wyboru: operacja uwzględnia wyposażenie targowiska w instalacje odnawialnego źródła energii w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, która będzie zapewniała pokrycie co najmniej w 30% zapotrzebowania na energię elektryczną lub ciepłą. Kryteria dotyczące udziału OZE zostały zaproponowane i omówione w trakcie posiedzenia Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020 w styczniu 2016 r. Nabory wniosków na ten typ operacji powinny być ogłoszone najpóźniej w kwietniu 2017 r.

W styczniu 2016 r. MRiRW zwróciło się do KE z prośbą o wyjaśnienia ws. możliwości finansowania inwestycji w produkcję energii odnawialnej w ramach poddziałania 4.2. *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój* PROW 2014-2020. KE przychyliła się do stanowiska MRiRW, zgodnie z którym wsparcie w ramach ww. poddziałania może być przyznane na inwestycje w wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych wykorzystywanych w procesie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, pod warunkiem, że produkcja jest ograniczona do własnego użytku beneficjenta. W przypadku energii elektrycznej sprzedaż do sieci jest dozwolona do limitu po-

trzeb własnych, tj. elektryczność sprzedana nie przekracza średniego poboru energii w ciągu roku.

W ramach wsparcia *Modernizacja gospodarstw rolnych* element operacji może stanowić uzasadnione ekonomicznie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na potrzeby prowadzonej produkcji rolnej. W operacji możliwe jest uwzględnienie inwestycji związanej z odnawialnymi źródłami energii. Cała operacja, której elementem może być inwestycja w OZE, ma przyczynić się do wzrostu wartości dodanej w gospodarstwie co najmniej o 10% w okresie 5 lat od przyznania pomocy.

Z myślą o dalszym rozwoju biogazowni rolniczych, zmodyfikowany został system wsparcia w postaci świadectw pochodzenia oraz system aukcyjny

Opublikowano rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej na ww. operacje.

■ Promowanie i tworzenie mikroinstalacji do wykorzystania OZE, szczególnie biogazowni rolniczych

Podstawowym aktem prawnym, który reguluje zasady wytwarzania, wykorzystania oraz zasady wsparcia energii ze źródeł odnawialnych jest ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o *odnawialnych źródłach energii* (Dz. U. poz. 478, 2365 oraz z 2016 r. poz. 925). Zmiany w tej ustawie wprowadzone w 2016 r., które uwzględniają propozycje zgłaszane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi obejmują:

- rozszerzenie definicji prosumenta, umożliwiając wytwarzanie przez rolników energii elektrycznej w mikroinstalacji oraz wykorzystanie tej energii nie tylko na potrzeby gospodarstwa domowego rolnika, ale również działalności rolniczej. Z regulacji dedykowanych prosumentom będą mogły korzystać wszystkie jednostki użyteczności publicznej (gminy, szkoły, itp.);

- zwolnienie prosumentów z części kosztów dystrybucyjnych;
- doprecyzowanie systemu rozliczeń prosumentów za energię elektryczną w ramach tzw. „opustów”;
- umożliwienie sprzedaży energii z mikrobiogazowni rolniczych w ramach działalności rolniczej, co powinno ułatwić tworzenie lokalnej współpracy np. w ramach spółdzielni energetycznych;
- modyfikację systemu wsparcia dla biogazowni rolniczych – dla instalacji, które rozpoczęły wytwarzanie energii przed 1 lipca 2016 r., wprowadzono oddzielny obowiązek uzyskania świadectw pochodzenia wydawanych dla energii elektrycznej wytwarzanej z biogazu rolniczego – na poziomie 0,65%. Ponadto, dla wszystkich instalacji biogazu rolniczego, przewidziano dedykowane aukcje oraz określono, że cena referencyjna w systemie aukcyjnym dla biogazowni rolniczych w latach 2016-2018 nie może być niższa niż 550 zł/MWh;
- gwarantowaną możliwość zbytu biomasy pochodzącej z rolnictwa na cele energetyczne. Dla biomasy lokalnej określono maksymalną odległość 300 km z jakiej może być ona pozyskiwana do wykorzystania w elektrowniach i elektrociepłowniach;

- wprowadzenie pierwszych regulacji dotyczących klastrów i spółdzielni energetycznych – przepisy te będą podlegały dalszemu doprecyzowaniu w miarę rozwoju rynku.

Ponadto, na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2015 r., energia elektryczna wyprodukowana z generatorów o łącznej mocy nieprzekraczającej 1 MW przez podmiot, który zużywa tę energię została zwolniona z akcyzy.

W celu ułatwienia rolniczego zagospodarowywania produktów pofermentacyjnych powstających w biogazowniach rolniczych, zostały przygotowane zmiany do ustawy o *nawozach i nawożeniu*.

W ramach prac nad SOR zgłoszono propozycje ułatwiające wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich. Wśród propozycji zmian legislacyjnych, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaproponował ukierunkowanie wsparcia na realizację inwestycji na obszarach wiejskich, w szczególności umożliwiających osiągnięcie jednocześnie wielu celów strategii.

OBSZAR IV POLITYKA SPOŁECZNA

4.1. WSPARCIE DLA BUDOWY INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH

■ Działania PROW 2014-2020

Dla rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej w celu poprawy warunków rozwoju gospodarczego oraz życia na obszarach wiejskich realizowane są działania w ramach PROW 2014-2020: *Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich*, jak również działanie LEADER. Szczegółowe informacje w zakresie uruchamiania i realizacji ww. instrumentów były opisywane w poprzednio omówionych punktach *Informacji*.

4.2. ZAPEWNIENIE ODPOWIEDNIEGO DOSTĘPU MIESZKAŃCÓW WSI DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ

■ Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie

Finalizowane są prace nad nowelizacją rozporządzenia

Finalizowane są prace nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Rolnictwa w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze zwierząt gospodarskich

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze zwierząt gospodarskich. Dotychczas obowiązująca regulacja nie ujmuje wszystkich gatunków zwierząt, zaliczanych obecnie do gospodarskich, jak również nowych kierunków produkcji.

■ Działalność prewencyjna i profilaktyczna realizowana przez KRUS

KRUS prowadzi szeroką działalność prewencyjną i profilaktyczną w zakresie bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym, w tym przeciwdziałania wypadkom, organizowania rehabilitacji leczniczej dla rolników i dzieci rolników, a także nadzorowania działalności Centrów i Ośrodka KRUS. W powyższym zakresie Kasa m. in.:

- skierowała na rehabilitację leczniczą w 2015 r.

W 2015 r. KRUS skierowała na rehabilitację leczniczą blisko 13,5 tys. rolników...

13 404 rolników i 1179 dzieci rolników. W trzech pierwszych kwartałach 2016 roku z rehabilitacji skorzystało 9871 rolników, a w okresie wakacji 1177 dzieci rolników;

- realizowała współpracę z OSP w zakresie wdrażania ratownictwa przedlekarskiego na terenach wiejskich oraz doposażyła jednostki OSP w 73 zestawy ratownictwa przedlekarskiego;
- opracowała informacje statystyczne o wypadkach i chorobach zawodowych rolników, informację o wypadkach przy pracy i chorobach zawodowych rolników oraz działaniach prewencyjnych;
- przeprowadziła w OR i Placówkach Terenowych w ciągu trzech pierwszych kwartałów 2016 r. 1262 szkolenia z wiedzy o BHP w gospodarstwie rolnym dla 28,7 tys. rolników oraz 98 szkoleń dla 2,7 tys. uczniów szkół rolniczych;
- przeprowadziła 909 konkursów wiedzy o BHP w gospodarstwie rolnym z udziałem 16,1 tys. rolników oraz 62 olimpiady i konkursy o zasięgu szkolnym, regionalnym i wojewódzkim oraz dwa konkursy o zasięgu ogólnopolskim promujące zasady bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym;

- w I kw. 2016 r., rozpatrzyła 113 spraw indywidualnych oraz skarg dotyczących orzecznictwa lekarskiego.

■ Popularyzacja dobrych praktyk rolniczych i zasad ochrony życia i zdrowia w gospodarstwach i przedsiębiorstwach rolnych

MRiRW wraz z KRUS, ANR, PIP, związkami zawodowymi i organizacjami rolniczymi uczestniczy w organizacji ogólnokrajowego konkursu pn. *Bezpieczne Gospodarstwo Rolne*, objętego honorowym patronatem Prezydenta RP. Głównym celem konkursu jest poprawa warunków pracy i życia w gospodarstwach i przedsiębiorstwach rolnych oraz popularyzacja dobrych praktyk rolniczych i zasad ochrony życia i zdrowia w gospodarstwie rolnym. Centralne Komisje Konkursowe, w okresie od 06.06. do 02.08. 2016 r., przeprowadziły wizytację, dokonały oceny oraz wyłoniły zwycięzców konkursu. Ocenie poddane zostały takie zagadnienia jak: współczynnik częstości oraz ciężkości wypadków, procentowa wielkość składki wypadkowej, modernizacja zakładów służąca zmniejszaniu uciążliwości ręcznych prac transportowych, poprawność dokumentowania analizy i oceny ryzyka zawodowego a także sposoby zmniejszania tego ryzyka. Uroczyste

podsumowanie XIV edycji konkursu odbyło się 23 września 2016 r. podczas Międzynarodowej Wystawy Rolniczej AGRO SHOW 2016 w Bednarach k/Poznania.

■ Promowanie pozytywnych rozwiązań związanych z pracą i zabawą na terenach wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania wypadkom dzieci podczas wakacji na wsi

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawował honorowy patronat nad Ogólnopolskim konkursem plastycz-

... a w okresie wakacji prawie 1,2 tys. dzieci rolników

nym dla dzieci *Bezpiecznie na wsi – niebezpieczne atrakcje w wakacje*, organizowanym przez KRUS wspólnie z PIP. Ubiegłoroczna edycja przebiegła pod hasłem *Niebezpieczne atrakcje w wakacje*, a gala finałowa odbyła się 14 czerwca 2016 r. w Sali Kolumnowej Sejmu RP z udziałem laureatów wraz z rodzicami i nauczycielami. Celem konkursu jest promowanie pozytywnych rozwiązań związanych z pracą i zabawą na terenach wiejskich, poszerzanie wiedzy dzieci na temat BHP w gospodarstwie rolnym, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania wypadkom dzieci podczas wakacji na wsi. W konkursie wzięło udział ponad 33 tys. uczniów z 2311 szkół podstawowych. Centralna Komisja Konkursowa wyłoniła 38 laureatów.

Ponadto, KRUS przeprowadziła szereg szkoleń i pogadanek dla dzieci ze środowisk wiejskich oraz konkursów z zakresu wiedzy o BHP. Podczas tych działań prowadzono kampanię na rzecz zakazu wykonywania przez dzieci poniżej lat 16 czynności szczególnie niebezpiecznych, związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Prezes Kasy wystosował w czerwcu 2016 r. list do rolników z apelem

modelu finansowania usług opiekuńczych osób starszych z obszarów wiejskich, objętych systemem ubezpieczenia społecznego rolników. Przedsięwzięcie zostało zgłoszone, jako projekt strategiczny do SOR.

■ Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)

Od 2014 r. ARR realizuje *Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)* finansowany z budżetu krajowego i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, będącego instrumentem polityki spójności UE. W ramach Programu finansowane są zakup i dystrybucja żywności wśród osób najbardziej potrzebujących oraz prowadzone są działania towarzyszące adresowane do odbiorców pomocy żywnościowej, mające na celu ich włączenie społeczne.

W zakresie realizacji *Programu* na 2016 rok ARR przeprowadziła postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich, które są realizowane od sierpnia 2016 r. do kwietnia 2017 r. Łączna ilość artykułów przewidzianych do dostarczenia w ramach *Programu* na 2016 rok wyniesie około 65,2 tys. ton o wartości ok. 293,5 mln zł.

W ramach PO PŻ potrzebujący otrzymują artykuły spożywcze z różnych grup towarowych: artykuły skrobiowe, mleczne, warzywne i owocowe, mięsne, a także cukier i olej

o zapewnienie dzieciom stałej opieki osób dorosłych podczas letnich wakacji przypadających na okres wzmożonych prac polowych.

4.3. UAKTYWNIENIE SYSTEMU OPIEKI SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH I POWIĄZANIE JEJ Z PRZECIWDZIAŁANIEM TWORZENIU STREF UBÓSTWA ORAZ MARGINALIZACJI

■ Usługi opiekuńcze dla osób starszych z obszarów wiejskich, objętych systemem ubezpieczenia społecznego rolników

KRUS planuje zrealizować, na bazie Centrum Rehabilitacji Rolników w Horyńcu-Zdroju, projekt: *Aktywny i zdrowy senior rolnik*, mający na celu wypracowanie

4.4. POPRAWA ZABEZPIECZENIA EMERYTALNEGO ROLNIKÓW I ICH RODZIN ORAZ DOSKONALENIE SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ROLNIKÓW

■ Zmiany w zakresie ubezpieczenia społecznego rolników

W ramach współpracy z Ministerstwem RPiPS, dotyczącej projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw opracowano propozycje zmian zapisów do ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w zakresie świadczeń emerytalno-rentownych w wysokości 1000 zł. Projektowane zmiany obejmują również zwiększenie z 50% do 100% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, które rolnik lub do-

mownik może osiągnąć w ramach umowy zlecenia lub pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej i nadal podlegać ubezpieczeniu w KRUS, kwestii lokowania wolnych środków z funduszu administracyjnego KRUS.

MRiRW opracowało projekt stanowiska Rządu wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz współpracowało z Ministerstwem RPiPS przy opracowywaniu projektu stanowiska Rządu do prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz zmianie innych ustaw, w zakresie ubezpieczenia społecznego rolników.

■ KRUS – wybrane działania w 2016 r.

Kasa zrealizowała m.in. następujące działania:

- wdrożenie w życie od dnia 01.01.2016 r. przepisów ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, określającej nowe zasady ustalania prawa i wypłaty zasiłku macierzyńskiego dla ubezpieczonych rolników i domowników;

Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników dofinansował m.in. badania przesiewowe słuchu u dzieci...

- rozliczono podatek dochodowy emerytów i rencistów za 2015 r., przekazano formularze PIT do Urzędów Skarbowych, wysyłano formularze PIT do świadczeniobiorców, również na stronie internetowej Kasa poinformowała o zasadach rozliczenia podatku dochodowego za 2015 r.;
- w marcu i kwietniu 2016 r. Kasa przeprowadziła akcję waloryzacji emerytur i rent rolniczych oraz przyznania i wypłaty jednorazowych dodatków pieniężnych;
- opracowano analizę opisową o stanie rozliczeń należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne

rolników za 2015 r. oraz za I półrocze 2016 r. i przygotowano zalecenia na tle dokonanych analiz wyników działalności jednostek organizacyjnych KRUS.

Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników zrealizował następujące zadania:

- rozliczane są dofinansowania na zorganizowanie wypoczynku letniego w 2016 r. w formie kolonii i półkolonii, z programem promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
- ogłoszenie konkursu ofert na zorganizowanie wypoczynku zimowego w 2017 r. z programem promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej dla dzieci rolników objętych rolniczym systemem ubezpieczenia społecznego. Przygotowanie projektu nowego porozumienia na dofinansowanie wypoczynku zimowego dzieci rolników w 2017 r. – termin do 30.11.2016 r.;
- opracowanie zasad dotyczących wspierania działań realizowanych przez organizacje społeczne, zawodowe lub samorządowe w zakresie: zapobiegania wypadkom i nieszczęśliwym zdarzeniom w gospodarstwach rolnych, rehabilitacji leczniczej i zawodowej o charakterze

prewencyjnym i restytucyjnym, pomocy w likwidacji szkód zaistniałych w wyniku klęsk żywiołowych, ekologicznych i innych sytuacji kryzysowych w gospodarstwach rolnych, których rolnicy nie są w stanie samodzielnie naprawić. Na bieżąco realizowane są również inne działania, w tym: weryfikacja wniosków o dofinansowanie, wzywanie organizacji do uzupełniania dokumentacji, sporządzanie zestawień dla Zarządu celem podjęcia decyzji, opracowywanie porozumień, rozliczanie merytoryczne i finansowe;

- badania przesiewowe słuchu u dzieci. Badaniem objęto 120 tys. dzieci z 16 województw. Badania trwały od września 2015 r. do czerwca 2017 r. Przyznana kwota dofinansowania – 2 970 tys. zł.;
- badania przesiewowe rolników. Badaniami objęto około 9100 rolników. Badania trwały od sierpnia 2015 r. do grudnia 2016 r. Przyznana kwota dofinansowania – 4 500 tys. zł.
- zawarto umowę ubezpieczenia dzieci rolników od następstw nieszczęśliwych wypadków. Grupowe ubezpieczenie NW obejmuje dzieci rolników pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z rodzicami lub opiekunami prawnymi, z których przynajmniej jedno podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie;

... oraz zawarł umowę grupowego ubezpieczenia NW dzieci rolników, pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym z rodzicami lub opiekunami prawnymi, z których przynajmniej jedno podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie

- uruchomiono automatyczne oprogramowanie umożliwiające elektronicznie pobieranie z ZUS zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy, wystawianych przez lekarza, lekarza dentyzę, felczera i starszego felczera, uprawnionego przez ZUS na zasadach określonych w przepisach ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

4.5. WSPIERANIE ROZWIĄZAŃ PRAWNYCH, FINANSOWYCH, ORGANIZACYJNYCH, INSTYTUCJONALNYCH NA RZEC TWORZENIA I ROZWOJU PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ

■ Prace w ramach Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

MRiRW bierze udział w pracach związanych z przygotowaniem ustawy o zasadach udziału podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej. Ustawa ma ostatecznie zdefiniować i określić pojęcie ekonomii społecznej, jak również rolę i charakter podmiotów tej ekonomii.

Do instrumentów w zakresie wspierania tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, należy m.in. *Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)* w ramach PROW 2014-2020. W ramach poddziałania *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność* jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej może ubiegać się o pomoc w zakresie m.in. wzmocnienia kapitału społecznego i rozwoju przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. RLKS zachowuje podstawowe założenia metody LEADER z okresu programowania 2007-2013.

■ Działania na rzecz tworzenia i rozwoju ekonomii społecznej realizowane przez Centrum Doradztwa Rolniczego

W ramach wspierania rozwiązań prawnych, finansowych, organizacyjnych i instytucjonalnych tworzenia ekonomii społecznej, CDR prowadzi różnorodne formy kształcenia doradców i lokalnych społeczności. Organizowane są szkolenia zarówno stacjonarne, jak i internetowe, wydawane są publikacje oraz informacje w e-biuletynie. Ponadto, prowadzona jest zakładka *Ekonomia społeczna* na stronie <http://przedsiębiorczosc-wiejska.edu.pl>.

Aktualnie w Oddziale Kraków wdrażany jest projekt *Gospodarstwa opiekuńcze – budowanie sieci współpracy*, którego celem jest

promocja, upowszechnianie i wsparcie rozwoju idei rolnictwa społecznego, w tym zakładania na obszarach wiejskich tzw. gospodarstw opiekuńczych, jako elementu różnicowania źródeł dochodu mieszkańców wsi oraz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa wielofunkcyjnego oraz aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich. Obecnie przygotowywana jest koncepcja i harmonogram szkolenia oraz opracowywane są materiały szkoleniowe.

W minionym roku, przeprowadzono również szkolenia dla doradców przygotowujące ich do świadczenia usług z zakresu ekonomii społecznej, w tym m. in.:

- szkolenie pt. *Ekonomia społeczna jako rodzaj działalności, która łączy w sobie cele społeczne i ekonomiczne. Możliwość tworzenia gospodarstw opiekuńczych* w Oddziale Kraków w dniach 4-5 listopada 2015 r., obejmujące: reorientację zawodową rolników i członków ich rodzin; formy świadczenia usług społecznych na bazie gospodarstwa rolnego; doświadczenia tworzenia gospodarstw opiekuńczych, formy ich funkcjonowania oraz regulacje prawne odnoszące się do każdej z form; możliwości i bariery rozwoju gospodarstw opiekuńczych w Polsce; zakładanie Gospodarstwa Opiekuńczego – Indywidualny Plan Utworzenia Gospodarstwa Opiekuńczego; finansowanie usług opiekuńczych gospodarstw oraz system wsparcia finansowego dla ich tworzenia oraz tworzenie specjalistycznego produktu turystycznego dla seniorów jako uzupełnienie oferty gospodarstw opiekuńczych;

- szkolenie pt. *Spółdzielnie socjalne* w Oddziale Kraków w dniach 19-20 maja 2016 r. dotyczące: przedsiębiorczości społecznej; zasad funkcjonowania spółdzielni socjalnej; możliwości wsparcia przedsiębiorstw społecznych w ramach PROW 2014-2020; zakładania i możliwości wsparcia działalności spółdzielni socjal-

nej, w tym z JST; polityki państwa oraz kierunków rozwoju sektora ekonomii społecznej w Polsce w okresie programowania 2014-2020;

- szkolenie pt. *Spółdzielnie socjalne* w CDR w Brwinowie w dniach 5-6 października 2016 r. obejmowało: tworzenie i prowadzenie spółdzielni socjalnych w Polsce; możliwości wsparcia finansowego ich działalności ze środków unijnych i krajowych; przygotowanie dokumentacji do rejestracji spółdzielni socjalnej, współpracę z JST, politykę państwa oraz kierunki rozwoju sektora ekonomii społecznej w Polsce w okresie programowania 2014-2020.

4.6. PROGRAM WSPARCIA DLA OBSZARÓW PO BYŁYCH PGR

Wnioski ze spotkania Ministra z przedstawicielami Krajowego Związku Byłych Pracowników PGR

29 marca 2016 r. Minister spotkał się z przedstawicielami Krajowego Związku Byłych Pracowników PGR. Podczas spotkania zgłoszono następujące postulaty:

- opracowanie i realizacja programu wsparcia działań rewitalizacyjnych spółdzielni mieszkaniowych po likwidacji PGR;

Potrzeba wsparcia mieszkańców obszarów popegeerowskich znajduje szczególne miejsce w „Pakcie dla obszarów wiejskich”

- współdziałanie ANR w opracowywaniu dokumentacji i poręczaniu kredytów dla spółdzielni i wspólnot ubiegających się o środki z UE na rewitalizację i termomodernizację;
- uporządkowanie przez ANR niewłaściwie dokonanych podziałów geodezyjnych oraz sprostowanie niewłaściwych udziałów w nieruchomościach przekazanych niewłaściwie;
- w przypadku podziału spółdzielni, ANR powinien

na przejąć od niej grunty lub drogi i przekazać do wspólnoty lub gminy a nie sprzedawać;

- powołanie, na wniosek Ministra Rolnictwa, międzyresortowego zespołu do opracowania działań pomocowych dla tego środowiska;

- pomoc w uruchomieniu innowacyjnego projektu Centrum Aktywizacji Zawodowej „Mazury”.

W efekcie przeprowadzonej dyskusji, resort zwrócił się do ANR o odniesienie się do powyższych zagadnień. Wyniki analiz i rozstrzygnięć zostaną przekazane do resortu jako wkład do prac nad *Paktem dla obszarów wiejskich*, gdzie potrzeba wsparcia mieszkańców obszarów popegeerowskich, jak i innych defaworyzowanych obszarów wiejskich, znajduje szczególne miejsce. W ramach proponowanych przedsięwzięć przewiduje się działania dotyczące rewitalizacji obszarów defaworyzowanych, w tym obszarów popegeerowskich. Działania mają objąć zarówno instrumenty o charakterze inwestycyjnym jak i społecznym, a do ich realizacji mają być wykorzystane Regionalne Programy Operacyjne.

Ponadto wskazano na konieczność nawiązania współpracy z gminami, w celu wykorzystania programów rewitalizacji, które są instrumentami stworzonymi specjalnie dla wsparcia rozwoju obszarów zdegradowanych, o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Wsparcie dla obszarów popegeerowskich w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

W SOR w celu *Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały poszczególnych terytoriów*, ujęto kierunek interwencji Aktywizacja obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, dotyczący działań wspierających m.in. obszary popegeerowskie. Przedstawiciele środowisk popegeerowskich włączyli się w konsultacje społeczne projektu.

Ponadto, ANR zgłosiła do SOR projekt *Rewitalizacja obszarów defaworyzowanych, w tym po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych*. Celem projektu ma być stworzenie takich warunków bytowych, które zachęcałyby do pozostania w środowisku wiejskim, stworzenia trwałych więzi społecznych oraz warunków do alternatywnego wykorzystania dostępnych zasobów celem zwiększenia atrakcyjności obszarów defaworyzowanych oraz potencjału dochodowego miejscowej ludności.

OBSZAR V

INSTYTUCJE, ADMINISTRACJA, PROGRAMOWANIE I FINANSOWANIE

5.1. ZAPEWNIENIE SPRAWNEJ ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ DZIAŁAJĄCEJ NA RZECZ ROLNICTWA I OBSZARÓW WIEJSKICH ORAZ OPTYMALIZACJA KOSZTÓW JEJ FUNKCJONOWANIA

■ Przyspieszenie realizacji płatności bezpośrednich dla rolników za 2015 r.

Dzięki natychmiastowej interwencji Ministra Rolnictwa środki na wypłatę zaliczek na poczet płatności bezpośrednich za 2015 r. zostały zwiększone o ok. 1,4 mld zł. W rezultacie zaliczki otrzymali wszyscy uprawnieni rolnicy. Ogółem w ramach zaliczek wypłacono 2,68 mld zł. Kwota zrealizowanych zaliczek była wyższa od grudniowych wypłat w ostatnich kilku latach. Przyspieszono również wdrażanie poszczególnych funkcjonalności systemu informatycznego. Ustawą z dnia 9 marca 2016 r. o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego wprowadzo-

no przepis umożliwiający sprawną realizację płatności, mimo zaległości we wdrażaniu systemu informatycznego ARiMR.

■ Sprawne wdrażanie PROW 2014-2020 i ułatwienia dla beneficjentów

Sprawne wdrażanie PROW 2014-2020 uzależnione jest głównie od prawidłowego i terminowego przygotowania aktów wykonawczych, procedur wdrożeniowych, systemów informatycznych oraz przeprowadzenia procedury audytu akredytacyjnego przez agencję płatniczą. W tym celu ogłoszono 34 rozporządzenia wykonawcze do ustawy PROW 2014-2020, z czego 24 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poszczególnych instrumentów. Nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały przeprowadzone lub ogłoszone dla 18 działań, poddziałań lub typów operacji.

Zdecydowana większość obowiązków nałożonych na beneficjentów PROW 2014-2020 wynika z przepisów prawa unijnego. Dlatego przy konstruowaniu krajowych przepisów Programu brany był pod uwagę postulat zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów, w wyniku czego:

- umożliwiono składanie wniosków za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej podmiotu wdrażającego, udostępniono generator wniosków;
- ograniczono do minimum ilość wymaganych dokumentów;
- wprowadzono wspólny wniosek dla płatności: bezpośrednich, obszarów ONW, rolnośrodowiskowych i w ramach zalesień;
- ograniczono obowiązek składania ankiety monitorującej;
- wdrożono koncepcję projektów grantowych – dotychczasowi beneficjenci pomocy udzielanej na realizację projektów o małym budżecie, poza koniecznością poddania się ewentualnej kontroli ze strony podmiotu wdrażającego, nie będą mieć z nim styczności;
- wprowadzono możliwość udzielania pomocy w formach zryczałtowanych;
- wprowadzono możliwość realizacji projektu w systemie „zaprojektuj i wybuduj”.

5.2. WSPARCIE DLA SFERY INSTYTUCJONALNEJ RYNKU ROLNO-SPOŻYWCZEGO

■ Sfera instytucjonalna w przetwórstwie produktów rolnych

Wsparcie w zakresie rozwoju sfery instytucjonalnej rynku rolno-spożywczego jest realizowane w ramach dwóch instrumentów PROW 2014-2020. *Tworzenie grup i organizacji producentów oraz Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój.* Szczegóły zasad udzielania tego wsparcia znajdują się w odpowiednich dla tych operacji rozporządzeniach. Warto wspomnieć, że w sierpniu 2016 r. opublikowano nowelizację rozporządzenia dla poddziałania *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój*, polegającą m.in. na uwzględnieniu w ramach kryteriów wyboru operacji, podmiotów zajmujących się sprzedażą hurtową oraz na wydłużeniu okresu trwania oceny wniosków przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dla wniosków złożonych w grudniu 2015 r. (do 10 miesięcy).

Większość obowiązków nałożonych na beneficjentów PROW 2014-2020 wynika z prawa UE

5.3. ROZWÓJ INSTYTUCJI SAMORZĄDOWYCH I ROLNICZYCH DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ WSI

■ Wsparcie funkcjonowania polskich organizacji rolniczych w strukturach ponadnarodowych

Udzielanie dotacji celowej, przeznaczonej na dofinansowanie kosztów związanych z uczestnictwem polskich organizacji rolniczych w strukturach ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej możliwe jest na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 2015 r. Dofinansowaniem objęte są składki członkowskie, koszty obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych, koszty uczestnictwa w kongresach, konferencjach oraz posiedzeniach organów i grup roboczych oraz koszty prowadzenia przez Krajową Radę Izb Rolniczych i organizacje rolnicze biur w Brukseli. W ubiegłorocznej ustawie budżetowej na ten cel zaplanowano dotację celową w wysokości 4 mln zł.

W celu uruchomienia tych środków resort przygotował nowelizację ww. rozporządzenia. Przewidziano m.in. dwa odrębne tryby przekazywania tych środków – jeden dla organizacji rolniczych zrzeszonych w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) i drugi dla organizacji rolniczych należących do innych struktur. Rozporządzenie zostało przyjęte i rekomendowane Radzie Ministrów przez Stały Komitet Rady Ministrów.

■ Powołanie Rady Dialogu Społecznego w Rolnictwie

Podczas spotkań z przedstawicielami środowiska rolniczego sygnalizowano potrzebę powołania ciała opinio-

dawczo-doradczego, będącego dla Ministra partnerem w prowadzeniu dialogu społecznego na rzecz rozwiązywania problemów w branży rolno-spożywczej. Celem powołania tego organu jest stworzenie platformy do prowadzenia dialogu pomiędzy Ministrem a organizacjami działającymi w zakresie rolnictwa i obszarów wiejskich oraz wypracowywania wspólnych rozwiązań. W skład Rady Dialogu Społecznego w Rolnictwie wchodzi przedstawiciele ogólnopolskich branżowych organizacji sektora rolno-spożywczego, związków zawodowych rolników indywidualnych o zasięgu ogólnokrajowym, społeczno-zawodowych organizacji rolników o zasięgu ogólnokrajowym oraz przedstawiciel Krajowej Rady Izb Rolniczych. W celu usprawnienia działalności Rady, utworzonych zostało 10 eksperckich zespołów zadaniowych zajmujących się szczegółowymi kwestiami ważnymi dla rolnictwa: m.in. kształtowaniem ustroju rolnego, innowacjami, bezpieczeństwem i jakością żywności czy stabilizacją poszczególnych rynków.

Do dnia 17 listopada 2016 r. odbyły się 3 posiedzenia Rady Dialogu Społecznego w Rolnictwie, na których przedstawiano m.in. stanowisko Rady w sprawie wielu projektów ustaw z obszaru paliw, organizacji rynków rolnych, bezpieczeństwa żywności, jakości artykułów spożywczych oraz wielu innych. Ww. stanowiska Rada przekazała Ministrowi Rolnictwa.

5.4. WSPIERANIE ROZWOJU INSTYTUCJI FINANSOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ ROLNICTWA I WSI, W SZCZEGÓLNOŚCI BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH I SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWYCH

■ Podwyższenie oprocentowania kredytów udzielonych z dopłatami

Przygotowano projekt przepisów zmieniających rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w którym zaproponowano podwyższenie oprocentowania kredytów udzielonych z dopłatami do oprocentowania ze środków ARiMR do dnia 13 lutego 2015 r. Potrzeba taka wynika z faktu utraty dla tych kredytów preferencji w spłacie oprocentowania ze względu na utrzymujące się od dłuższego czasu oprocentowanie stopy redyskonta weksli na poziomie 1,75%. Zgodnie z aktual-

nie obowiązującymi przepisami, oprocentowanie ww. kredytów dla banków wynosi 1,5 lub 1,6 stopy redyskonta weksli tj. 2,625% lub 2,8% w skali roku, co oznacza, że banki z tytułu udzielenia tych kredytów

Przygotowane zostały przepisy umożliwiające podwyższenie oprocentowania kredytów udzielanych z dopłatami do oprocentowania ze środków ARiMR do dnia 13 lutego 2015 r.

ponoszą straty. Uwzględniając powyższe w projektowanym rozporządzeniu zaproponowano, aby kredyty te były oprocentowane analogicznie jak kredyty obecnie udzielane.

■ Zmiany w zasadach gospodarki finansowej ANR oraz gospodarki finansowej Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w przedmiocie rocznego zobowiązania Agencji z tytułu wpłat na zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego

Przygotowano projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Agencji Nieruchomości Rolnych oraz gospodarki finansowej Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa z uwagi na nowe uregulowania określone w ustawie z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw. Zaproponowano, aby roczne zobowiązanie Agencji z tytułu wpłat na zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego, o którym mowa w przepisach o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami RP, było obliczane, jako suma iloczynu 70% powierzchni gruntów sprzedanych w przetargach w danym roku obrotowym i średniej ceny sprzedaży jednego hektara gruntu Zasobu z jego częściami składowymi, uzyskanej w przetargach w danym roku obrotowym, oraz 35% wpływów z tytułu odpłatnego korzystania z mienia Zasobu.

5.5. WSPARCIE DLA SYSTEMU UBEZPIECZEŃ GOSPODARCZYCH W ROLNICTWIE

■ Wsparcie systemu ubezpieczeń gospodarczych w rolnictwie

Przygotowano zmiany ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, zgodnie z którymi dopłaty będą przysługiwały producentom rolnym w wysokości do 65% składki w przypadku zawarcia przez producenta rolnego umowy ubezpieczenia zawierającej pakiet rodzajów ryzyka i określenia przez zakład ubezpieczeń stawki taryfowej nie przekraczających 9% sumy ubezpieczenia, a w przypadku:

- upraw prowadzonych na użytkach rolnych klasy V nie przekraczających 12% sumy ubezpieczenia tych upraw;
- upraw prowadzonych na użytkach rolnych klasy VI nie przekraczających 15% sumy ubezpieczenia tych upraw.

Przygotowany przez MRiRW projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich jest obecnie przedmiotem prac sejmowych

W celu realizacji powyższego przygotowano projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Projekt został przyjęty przez Radę Ministrów i jest przedmiotem prac w Sejmie RP.

5.6. KONSOLIDACJA SYSTEMU URZĘDOWEJ KONTROLI PRODUKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH

■ Działania na rzecz konsolidacji krajowych służb kontroli żywności

Opracowano i zapewniono wdrożenie sprawnego i skutecznego systemu kontroli oraz bezpieczeństwa

w łańcuchu żywnościowym. Resort rolnictwa włączył się do prac Zespołu ds. reformy instytucjonalnej systemu bezpieczeństwa żywności w zakresie należącym do zadań Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Inspekcji Handlowej, dotyczących zadań, organizacji i finansowania nowotworzonej Inspekcji.

■ Większe zaangażowanie środków polityki spójności na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

Resort rolnictwa bierze udział w opiniowaniu projektu Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, która ma stanowić najważniejszy dokument wskazujący kierunki rozwoju Polski w perspektywie średniookresowej. W Strategii przedstawiono nowy model rozwoju, którego celem jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym i terytorialnym. Dokument kładzie nacisk na włączenie w procesy rozwojowe wszystkich obszarów, w tym małych miast i obszarów wiejskich oraz zakłada, że korzyści ze wzrostu gospodarczego powinny być dostępne dla wszystkich, bez względu na miejsce ich zamieszkania. W SOR przewiduje się utworzenie Podkomitetu ds. Rozwoju Obszarów Wiejskich, którego zadaniem będzie przygotowywanie rekomendacji w zakresie zwiększenia stopnia komplementarności i synergii interwencji podejmowanych na obszarach wiejskich, monitorowanie rzeczowe, jak i finansowe wsparcia dla obszarów wiejskich, z uwzględnieniem Polityki Spójności.

Nowa wizja rozwojowa kraju przedstawiona w SOR, a także dotychczasowe doświadczenia w realizacji polityki spójności sprawiły, iż rozpoczęto prace nad zmianami Umowy Partnerstwa, w tym m. in.: dostosowaniem zakresu interwencji do nowych celów rozwojowych, wzmocnieniem podejścia zintegrowanego, zwiększeniem koordynacji funduszy UE alokowanych w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej oraz Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych, zwiększeniem efektywności wyboru projektów oraz form wsparcia poprzez szersze zastosowanie instrumentów finansowych i pomocy zwrotnej. Zaproponowane przez MRiRW zapisy do SOR wskazują również na konieczność objęcia wsparciem wszystkich obszarów wiejskich, nie tylko tych o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług.

Resort uczestniczy w pracach Komitetu do spraw

Umowy Partnerstwa, który jest głównym organem wspierającym Ministra Rozwoju w procesie koordynacji wykorzystywania środków UE. W jego ramach, powołano Podkomitet ds. Efektywności Funduszy UE 2014-2020, którego jednym z zadań jest wypracowanie propozycji działań podnoszących efektywność realizacji programów Polityki Spójności w ramach Umowy Partnerstwa na rzecz obszarów wiejskich oraz propozycji kompleksowego systemu monitorowania i oceny efektywności interwencji dla tych obszarów.

Ponadto MRiRW uczestniczy w pracach wszystkich Komitetów Monitorujących Krajowych Programów Operacyjnych i Regionalnych Programów Operacyjnych, które zatwierdzają szczegółowe zasady wydatkowania środków polityki spójności. W ramach procedur przewidzianych przez Instytucje Zarządzające, MRiRW zgłasza propozycje, których celem jest bardziej efektywne i większe zaangażowanie środków polityki spójności na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

■ **Udział MRiRW w projekcie OECD pn. Przegląd Krajowej Polityki wobec Rozwoju Obszarów Wiejskich w Polsce**

Raport będzie zawierał rekomendacje w zakresie polityki, strategicznego planowania, zarządzania oraz optymalnej alokacji zasobów dotyczące produktywności, innowacji i potencjału na obszarach wiejskich, poziomu i rodzajów dostarczanych usług, systemów użytkowania ziemi, planowania przestrzennego oraz jakości życia i stopnia włączenia społecznego. Dokument będzie mógł być źródłem informacji przy programowaniu wsparcia obszarów wiejskich w ramach perspektywy finansowej po 2020 r.

W czerwcu 2016 r. Ministerstwo Rozwoju przekazało krajowym instytucjom zaangażowanym w prace przygotowany przez OECD kwestionariusz, którego zawartość ma posłużyć wykonawcom projektu jako „wiedza bazowa”. MRiRW zostało wskazane, jako właściwa instytucja do odpowiedzi na większość pytań, z czego zdaniem przedstawicieli OECD wywiązało się bardzo dobrze.

■ **Powołanie Zespołu ds. produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego**

W marcu 2016 r. Minister Rolnictwa powołał Zespół ds. produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, do którego zadań należy m.in. przedstawianie opinii i propozycji w zakresie bezpiecznego usuwania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu sanitarnemu oraz zdrowiu publicznemu oraz zmian prawodawstwa krajowego oraz unijnego w zakresie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego.

5.7. OCENA FUNKCJONOWANIA AGENCJI PŁATNICZYCH W POLSCE I POWOŁANIE AGENCJI ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

■ **Zniesienie ANR i ARR; utworzenie Agencji Rozwoju Obszarów Wiejskich; przyznanie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa części zadań, które obecnie realizuje ARR**

Opracowano projekt ustawy o utworzeniu Agencji Rozwoju Obszarów Wiejskich, której przepisy przewidują ograniczenie liczby funkcjonujących w Polsce agencji rolnych do dwóch agencji, tj. agencji płatniczej – Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz nowej Agencji Rozwoju Obszarów Wiejskich, odpowiedzialnej za zadania w zakresie programowania rozwoju polskiej wsi i gospodarowania nieruchomościami rolnymi, pozostającymi w zasobie Skarbu Państwa. W związku z tym projekt ustawy wprowadzającej ustawę o Agencji Rozwoju Obszarów Wiejskich przewiduje nowelizację 44 ustaw, które dotyczyły agencji rolnych, a także zawiera przepisy przejściowe regulujące m.in. kwestie pracownicze. Projekty tych ustaw zostały poddane konsultacjom społecznym oraz uzgodnieniom międzyresortowym.

5.8. USPRAWNIENIE SYSTEMU PROGRAMOWANIA POLITYKI ROZWOJU ROLNICTWA I OBSZARÓW WIEJSKICH

■ **Zmiany PROW 2014-2020**

W celu przyspieszenia i usprawnienia wdrażania PROW 2014-2020, w listopadzie 2015 r., Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazał do KE wnioszek o zmianę Programu. Propozycje zmian obejmowały m.in. wprowadzenie zmian do systemu instytucjonalnego PROW 2014-2020, polegających na powierzeniu zadań, z zakresu wdrażania działań *Transfer wiedzy i działalność informacyjna oraz Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw*, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wprowadzenie tej zmiany umożliwi przyspieszenie prac nad uruchomieniem ww. instrumentów wsparcia. Pierwsza modyfikacja PROW 2014-2020, została zatwierdzona Decyzją Wykonawczą KE. W ślad za przekazanym do KE wnioskiem, opracowano również projekt zmiany do ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW 2014-2020.

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem drugiego wniosku o wprowadzenie zmian do PROW 2014-2020 o charakterze merytorycznym oraz technicznym. Zmiany te uzyskały pozytywną opinię Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020.

Powyższe działania związane są z opracowaniem projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz niektórych innych ustaw, który został przyjęty przez Radę Ministrów.

■ Udział w pracach nad Strategią na rzecz odpowiedzialnego rozwoju

MRiRW brało udział w pracach nad Planem na rzecz odpowiedzialnego rozwoju, następnie nad Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, o czym pisano we wcześniejszych punktach sprawozdania. Ministerstwo szczególnie zabiegało o to, by w dokumentach tych zostały uwzględnione potrzeby rozwojowe obszarów wiejskich oraz działania na rzecz silnego przemysłu rolno-spożywczego. SOR przedstawia nowy model rozwoju, którego celem jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym i terytorialnym”. Dokument kładzie nacisk na włączenie w procesy rozwojowe wszystkich obszarów, w tym małych miast i obszarów wiejskich oraz zakłada, że korzyści ze wzrostu gospodarczego powinny być dostępne dla wszystkich, bez względu na miejsce ich zamieszkania. Strategia ta jest aktualizacją średniookresowej „Strategii Rozwoju Kraju 2020”. W dokumencie zawarte są rekomendacje dla polityk publicznych. Z tego też względu SOR nie zawiera wszystkich działań niezbędnych w sektorach (w tym również w sektorze rolno-spożywczym), ponieważ te będą opisane w dokumentach strategicznych implementujących SOR (strategiach zintegrowanych). Jedną z ww.

Trwają prace nad przygotowaniem drugiego wniosku o wprowadzenie zmian do PROW 2014-2020 o charakterze merytorycznym i technicznym

strategii jest Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020, która po przyjęciu SOR będzie aktualizowana i obejmie swoim zakresem Pakt dla obszarów wiejskich.

Kluczowym elementem realizacji SOR będą projekty strategiczne i flagowe. W projekcie SOR oddanym do konsultacji społecznych znajduje się 16 projektów strategicznych zgłoszonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Z uwagi na obszerność tego działania, szczegóły jego realizacji zawarto w pełnej wersji Sprawozdania opublikowanej na stronach resortu rolnictwa.

5.9. STABILNE FINANSOWANIE ROLNICTWA I ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

■ Utworzenie funduszy ochrony przychodów rolniczych

Celem projektu jest stworzenie możliwości prawnych gwarantujących producentom rolnym częściową rekompensatę z tytułu utraty przychodów z prowadzonej przez nich działalności rolniczej w przypadku znacznego ich obniżenia lub w przypadku braku możliwości uzyskania zapłaty za zbyte produkty rolne od podmiotu, który stał się niewypłacalny. Dla realizacji ww. zadania opracowano projekt ustawy o funduszach ochrony przychodów rolniczych.

■ Stabilne finansowanie rolnictwa i rozwoju wsi

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 zostały zaplanowane wydatki budżetowe łącznie z wydatkami na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej, w kwocie 4.754.873 tys. zł. Ponadto zaplanowano wydatki dla Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w kwocie 17.924.828 tys. zł.

Utworzenie funduszy ochrony przychodów rolniczych zagwarantuje producentom rolnym otrzymanie częściowej rekompensaty z tytułu utraty przychodów z prowadzonej działalności rolniczej

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 zaplanowano wydatki budżetowe na rolnictwo, rozwój wsi i rynki rolne w wysokości 4.754.873 tys. zł

Rezerwy celowe zaplanowano dla rolnictwa w następujących wysokościach:

- zwalczanie chorób zakaźnych – 272 344 tys. zł,
- dopłaty do paliwa rolniczego – 860 000 tys. zł,
- ubezpieczenie upraw rolnych i zwierząt gospodarskich – 817 886 tys. zł,
- utrzymanie urzędzeń melioracji wodnych – 260 000 tys. zł,
- na współfinansowanie i finansowanie programów UE – 1.586.108 tys. zł.

Budżet środków europejskich na rolnictwo, rynki rolne i rozwój wsi zaplanowano w kwocie 20.212.789 tys. zł, w tym w rezerwie celowej środków europejskich zaplanowano 10.094.222 tys. zł.

W projekcie budżetu na rok 2017 na rolnictwo, rozwój wsi i rynki rolne przewiduje się uzyskanie kwoty 48.430.867 tys. zł. Ponadto w skonsolidowanym planie wydatków w układzie zadaniowym na 2017 rok i dwa kolejne lata zaplanowano wydatki na rolnictwo, rozwój wsi, rynki rolne oraz dla KRUS na lata 2017-2019, bez uwzględnienia wydatków planowanych w rezerwach celowych, w łącznej kwocie 142,47 mld zł, w tym na 2017 r. w kwocie 36,65 mld zł.

5.10. PROGRAMOWANIE ROZWOJU I OPRACOWANIE PAKTU DLA OBSZARÓW WIEJSKICH

■ Pakt dla obszarów wiejskich

W styczniu 2016 r. resort rolnictwa zainicjował prace nad Paktem dla obszarów wiejskich. Został powołany Zespół ekspercki ds. opracowania tego dokumentu programowego. W wyniku jego działania, opracowa-

no formularz „Karty przedsięwzięcia”, który został przekazany do samorządów województw, ministerstw oraz instytucji naukowych, z prośbą o wskazanie najpilniejszych, z punktu widzenia rozwoju obszarów wiejskich, przedsięwzięć. W odpowiedzi otrzymano ponad 450 zgłoszeń. Prace kontynuowano w ramach grup roboczych, w wyniku których powstał tzw. Pakt krótkookresowy, określający wstępną listę oczekiwanych kierunków zmian programów operacyjnych na lata 2014-2020 finansowanych ze środków polityki spójności.

W swych założeniach Pakt dla obszarów wiejskich miał być dokumentem o charakterze porozumienia społecznego i politycznego, w sposób kompleksowy integrującym działania wielu podmiotów w realizacji wspólnego celu, jakim jest rozwój obszarów wiejskich. Jednocześnie deklarowano zamiar ujednoczenia zakresu wsparcia

W styczniu 2016 r. resort rolnictwa zainicjował prace nad Paktem dla obszarów wiejskich

na rzecz obszarów wiejskich, realizowanego na poziomie regionalnym i krajowym przy wykorzystaniu środków krajowych i UE.

Kolejny raz zagadnienia paktu krótkookresowego zostały wykorzystane przy formułowaniu listy projektów strategicznych zgłoszonych do Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem Paktu długookresowego, który będzie zarówno implementacją zaktualizowanej Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 jak również wspólną deklaracją Rządu w zakresie strategicznej roli obszarów wiejskich i rolnictwa dla zrównoważonego rozwoju kraju.

OBSZAR VI EDUKACJA I WIEDZA NA OBSZARACH WIEJSKICH

6.1. WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH

■ PROW 2014-2020 jako narzędzie finansowania równych szans edukacyjnych

Warunkiem niezbędnym do podniesienia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich jest stworzenie warunków dostępu do edukacji. Poprzez PROW 2014-2020 realizowane są działania wspierające podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji rolników i leśników. *Transfer wiedzy i działalność informacyjna oraz Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw* służą aktywizacji systemu opieki społecznej na obszarach wiejskich i powiązaniu jej z przeciwdziałaniem tworzeniu stref ubóstwa oraz marginalizacji.

■ Rozwój sieci szkół resortowych

Obecnie resort rolnictwa nadzoruje 45 Zespołów Szkół Centrów Kształcenia Rolniczego w 15 województwach oraz Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie. 90% z ww. szkół usytuowanych jest na terenach wiejskich.

Rozpoczęto działania zmierzające do przejęcia kolejnych szkół rolniczych od jednostek samorządu terytorialnego. W tym celu wystąpiono do starostów i prezydentów miast, z prośbą o rozważenie możliwości przekazania do prowadzenia 10 szkół rolniczych. Dotychczas podpisano porozumienia z 2 jednostkami samorządu terytorialnego, na mocy których 1 stycznia 2017 r. Minister Rolnictwa przejął do prowadzenia Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Żarnowcu, w woj. śląskim oraz Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących w Swarzędzie, w woj. pomorskim.

Wystąpiono do Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Finansów w sprawie wyjaśnienia sposobu naliczania i przekazywania subwencji oświatowej dla przejmowanych szkół rolniczych. W celu zapewnienia środków finansowych na funkcjonowanie tych szkół, wystąpiono o skorygowanie materiałów niezbędnych do aktualizacji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2016-2019, w celu zwiększenia środków finansowych o kwotę 273 000,00 zł na przejmowanie szkół rolniczych przez resort rolnictwa.

Zintensyfikowano działania, aby szkoły rolnicze nadzorowane przez resort stały się nowoczesnymi ośrodkami edukacji z dobrym wyposażeniem, odpowiednio przygotowaną kadrą, kształcącymi w zawodach odpowiadających potrzebom współczesnego rynku pracy. W tym celu Minister pozyskał dodatkowe środki w wysokości 26 813 000,00 zł, które zostaną wykorzystane na najpilniejsze prace rozwojowe szkół. Dodatkowo Minister Rolnictwa pozyskał na 2017 r. kwotę 1 100 000,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie zwiększonego zakresu działalności Krajowego Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie oraz zabezpieczenie brakujących środków na internat w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Starym Lubiejewie.

Dzięki staraniom Ministra Rolnictwa Komisja Finansów Publicznych Sejmu RP wyraziła zgodę na zmianę przeznaczenia kwoty 3 280 000,00 zł z rezerwy celowej, na wydatki bieżące szkół resortowych. Wyrażono również zgodę na zmianę przeznaczenia kwoty 1 617 000,00 zł z rezerwy celowej na pokrycie niedoborów na wynagrodzenia wynikających z konieczności dokonania nakazanych prawem wypłat i nie do-

puszczenia do przekroczeń planów. Minister pozyskał również z Ministerstwa Edukacji Narodowej niezbędne środki na pokrycie skutków finansowych wynikających z podwyższenia wynagrodzeń nauczycieli, którzy uzyskali wyższy stopień awansu zawodowego.

Istotnym elementem wsparcia finansowego dla szkół resortowych jest możliwość pozyskiwania środków w ramach programów unijnych. W ten sposób poprawiają one swoją bazę dydaktyczną, jakość praktycznego kształcenia zawodowego, a także poziom wykształcenia kadry pedagogicznej. W okresie sprawozdawczym Minister Rolnictwa wydał 79 upoważnień dla dyrektorów szkół oraz zaakceptował 17 diagnoz niezbędnych do przystąpienia do projektów w ramach programów UE. Na ten cel w budżecie środków europejskich zabezpieczono w 2016 r. – 5 442 000,00 zł, w 2017 r. – 20 746 000,00 zł i w 2018 r. – 31 062 000,00 zł.

W ramach wsparcia podnoszenia poziomu i jakości kształcenia oraz zrównania szans edukacyjnych młodzieży uczącej się w szkołach resortowych, Minister Rolnictwa przyznał:

- dofinansowanie 11 szkołom w wysokości 96 000,00 zł w ramach realizacji „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”, dotyczącego wspierania w latach 2016-2020 organów prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w zakresie rozwijania

zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych;

- dodatkowe środki w wysokości 46 000,00 zł, pochodzące z rezerwy celowej z przeznaczeniem na „Wyprawkę szkolną” czyli zakup podręczników dla uczniów niepełnosprawnych;
- dla Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Henrykowie środki w wysokości 9 700,00 zł z rezerwy przyznanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na realizację rządowego programu „Bezpieczna +”.

■ Wsparcie rozwoju kształcenia rolniczego

W szkołach nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa powołano centra kształcenia ustawicznego, oferujące rolnikom i innym mieszkańcom wsi kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych oraz kursy specjalistyczne. Wprowadzono do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego nowe zawody, m. in.: przetwórcza ryb, technik mechanizacji rolnictwa i agrotroiki, jeździec. Ponadto powołano nauczycieli-doradców metodycznych kształcenia zawodowego, którzy

wraz z KCER stwarzają nauczycielom uczącym przedmiotów zawodowych warunki do systematycznego podnoszenia kwalifikacji.

Minister wystąpił do Prezesa ANR z prośbą o zintensyfikowanie współpracy pomiędzy szkołami rolniczymi a spółkami Skarbu Państwa branży rolno-spożywczej, w celu włączenia się spółek hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym

ważeniem do Ministra Edukacji Narodowej w sprawie rozważenia możliwości stworzenia realnych zachęt finansowych dla pracodawców przyjmujących uczniów realizujących praktyczną naukę zawodu.

Minister Rolnictwa wspiera materialnie szkoły prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zajęć praktycznych i stosowania nowoczesnych technik i technologii w procesie kształcenia zawodowego. Na ten cel przeznaczono kwotę 285 000,00 zł., w tym na doposażenie bazy dydaktycznej, którą podzielono pomiędzy 6 szkół kształcących w zawodach rolniczych. Pomoc jest udzielana w formie dotacji celowej na dofinansowanie zakupu pomocy dydaktycznych.

■ Wsparcie instytucji kultury działających na rzecz ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego polskiej wsi

Minister Rolnictwa corocznie udziela dotacji przedmiotowych instytucjom kultury, wspierając tym samym inicjatywy służące ochronie wiejskiego dziedzictwa kulturowego. W ub. r. ogólna kwota dotacji na ten cel została zwiększona o 500 000,00 zł i wyniosła 1 994 000,00 zł, w podziale na:

- Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie – 1 634 000,00 zł;
- Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu – 130 000,00 zł;
- Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach – 100 000,00 zł;
- Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie – 90 000,00 zł;
- Muzeum w Łowiczu – 40 000,00 zł.

Planuje się kontynuację ww. działań w 2017 r., z instytucjami wskazanymi przez Ministra Rolnictwa.

Do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego wprowadzono nowe zawody, m.in. jeźdźca

znaczeniu dla gospodarki narodowej, w realizację zajęć praktycznych i praktyk zawodowych uczniów resortowych szkół rolniczych. Wystąpiono także do instytutów badawczych, ODR, CDR oraz KCER w sprawie włączenia się w proces, mający na celu stworzenie możliwości nabywania wiedzy i umiejętności w powiązaniu z praktyką zawodową, a także realizację doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół rolniczych oraz wspólne przygotowanie bazy gospodarstw rolnych, przedsiębiorstw, instytucji i innych podmiotów, z których mogłyby korzystać szkoły w realizacji programów nauczania, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Wystąpiono do Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz wojewódzkich izb rolniczych w zakresie organizacji praktyk zawodowych oraz ułatwiania szkołom rolniczym współpracy z gospodarstwami rolnymi, jak również zwrócono się do wojewódzkich urzędów pracy z prośbą o przygotowanie informacji w zakresie zapotrzebowania na zawody sektora rolno-spożywczego w poszczególnych regionach dla celów wykorzystania ich do tworzonych przez szkoły ofert edukacyjnych. Wystą-

Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie otrzymało w ubiegłym roku ponad 1,5 mln zł dotacji

■ Wyrównywanie szans edukacyjnych na obszarach wiejskich poprzez wsparcie małych szkół i świetlic wiejskich

Podjęto działania mające na celu ochronę i utrzymanie małych szkół wiejskich. W tym celu Minister Rolnictwa zwrócił się z prośbą do Minister Edukacji Narodowej o uwzględnienie specyfiki szkół na terenach wiejskich o planowanych pracach dot. zmian przepisów prawa

Minister Rolnictwa podjął działania mające na celu ochronę i utrzymanie małych szkół wiejskich

oświatowego. W szczególności postulował o zmiany w zakresie sposobu naliczania subwencji oświatowej w sposób gwarantujący przynajmniej częściowe pokrycie kosztów stałych, preferowania szkół, w których łączy się edukację wczesnoszkolną i przedszkolną oraz umożliwienia pełnienia przez małe szkoły funkcji wiejskiej świetlicy lub ośrodka kultury.

Dokonano analizy zakresu wsparcia w ramach Programów Operacyjnych Polityki Spójności, w wyniku czego wystąpiono do Ministra Rozwoju o zwrócenie uwagi na zasadność zwiększenia skali działania i zagwarantowania uczestnictwa szkół z obszarów wiejskich w projekcie w ramach PO Wiedza Edukacja Rozwój, polegającym na „Przygotowaniu szkół do pełnienia roli Lokalnych Ośrodków Wiedzy we współpracy z organem prowadzącym i społecznością lokalną”. Zaproponowano zwiększenie skali tego działania. Podczas prac nad Strategią na rzecz odpowiedzialnego rozwoju opracowywaną w Ministerstwie Rozwoju, wystąpiono o uwzględnienie specyfiki małych szkół oraz o podejmowanie działań służących wyrównywaniu szans edukacyjnych na obszarach słabiej rozwiniętych, w tym na obszarach wiejskich.

6.2. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI EDUKACJI I WIEDZY NA POZIOMIE ŚREDNIM I WYŻSZYM DLA MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH

■ Zwiększenie szans edukacyjnych dla mieszkańców obszarów wiejskich

Dokonano analizy przepisów Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dotyczących kształcenia na odległość i stwierdzono, że pozwalają one nie tylko na wprowadzenie takiej formy, ale także szczegółowo określają warunki techniczne i zasady organizacji zajęć, stanowiących integralną część kształcenia w systemie szkolnym na poziomie wyższym oraz w systemie pozaszkolnym. Realizacja tego działania uzależniona jest od spełnienia wymogów technicznych, których przygotowanie zależy od wdrożenia zadań takich, jak: „Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej, w tym teleinformatycznej oraz pomoc logistyczna i organizacyjna dla lokalnych i regionalnych przedsiębiorstw” oraz „Rozwój i modernizacja infrastruktury placówek oświaty na terenach wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności pracowni komputerowych i Internetu”. W związku z tym, opracowano „Informację dotyczącą możliwości i potrzeb Krajowego Centrum Edukacji Rol-

System kształcenia na odległość stanowi integralną część kształcenia w systemie szkolnym na poziomie wyższym oraz w systemie pozaszkolnym

niczej w Brwinowie w zakresie realizacji zadań statutowych i rozwoju publicznej placówki doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, prowadzonej przez Ministra Rolnictwa”, w której została wskazana możliwość prowadzenia form e-learningowych na już utworzonej platformie edukacyjnej.

6.3. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI FUNKCJONOWANIA I DOSTĘPNOŚCI DORADZTWA ROLNICZEGO W SYSTEMIE WIEDZY ROLNICZEJ

■ Zwiększenie efektywności funkcjonowania doradztwa rolniczego oraz przeniesienie podległości ośrodków doradztwa rolniczego pod Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W sierpniu 2016 r. została przyjęta ustawa o zmianie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego, na mocy której nastąpiło przeniesienie podległości i nadzoru nad wojewódzkimi ośrodkami doradztwa rolniczego do ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. W konsekwencji tej zmiany wojewódzkie ODR przede wszystkim zmieniły charakter z samorządowych wojewódzkich

Szkolenia dla osób zamierzających zostać doradcami prowadzone są przez CDR

osób prawnych na państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, a zadania wynikające z nadzoru nad wojewódzkimi ODR wykonuje Minister Rolnictwa.

Ze względu na zmianę charakteru prawnego wojewódzkich ODR, zachowały one ciągłość funkcjonowania, posiadane prawa użytkowania wieczystego gruntów oraz majątek wykorzystywany przez nie od początku do realizacji zadań z zakresu doradztwa rolniczego. Minister podjął działania w celu wyjaśnienia sytuacji, w których przed zmianą podległości nastąpiło przeniesienie użytkowania wieczystego/własności gruntów lub prawa własności budynków ODR na rzecz samorządu województwa.

W dniu wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego, Minister Rolnictwa wydał zarządzenia w sprawie nadania statutu wojewódzkim ODR. Po otrzymaniu opinii właściwej Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego, Minister odwołał dyrektorów w 13 ODR. Powołano również nowych

członków Rad Społecznych Doradztwa Rolniczego, działających jako organy opiniodawczo-doradcze przy ODR, ponieważ kadencja dotychczasowych wygasła. Obecnie trwa proces opiniowania regulaminów organizacyjnych ODR przekazywanych przez dyrektorów ośrodków.

■ Akredytacja podmiotów doradczych

W związku ze zmianą trybu wdrażania działania Usługi doradcze objętego PROW na lata 2014-2020, w stosunku do PROW 2007-2013, zrezygnowano z wprowadzenia akredytacji podmiotów doradczych. W bieżącym okresie programowania beneficjenci działania będą wybierani zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych, więc akredytacja podmiotów nie jest konieczna, gdyż wymagania wobec podmiotów doradczych będą wskazane w dokumentacji przetargowej.

■ Zapewnienie standardów świadczenia usług w ramach PROW 2014-2020

W celu opracowania jednolitych standardów świadczenia usług doradczych, w CDR przygotowywane są metodyki świadczenia 17 rodzajów usług doradczych. Metodyki te tworzą system standardów świadczenia doradztwa w poszczególnych dziedzinach, który służy w szczególności potrzebom PROW 2014-2020, ale może mieć też zastosowanie przy świadczeniu usług niezależnie od działań PROW.

W oparciu o zatwierdzone metodyki, prowadzone są przez CDR szkolenia uzupełniające dla doradców oraz szkolenia dla osób zamierzających zostać doradcami. CDR w Brwinowie prowadzi szkolenia uzupełniające dla doradców rolnośrodowiskowych i ekspertów przyrodniczych, wpisanych na listy prowadzone przez CDR. W pierwszej połowie 2016 r. CDR przeprowadziło szkolenia uzupełniające niezbędne do doradzania rolnikom ubiegającym się o płatności rolnośrodowiskowe. Szkolenia ukończyło 491 ekspertów przyrodniczych i 1871 doradców rolnośrodowiskowych. W okresie czerwiec – wrzesień CDR przeprowadziło szkolenia podstawowe, które ukończyło 60 ekspertów przyrodniczych i 74 doradców rolnośrodowiskowych.

■ Opracowanie propozycji zmian w systemie doradztwa rolniczego

W lutym ub. r. Minister Rolnictwa powołał zespół do spraw funkcjonowania systemu doradztwa rolniczego. W jego skład wchodzi przedstawiciele CDR, wojewódzkich ODR, prywatnych podmiotów doradczych, izb rolniczej oraz ARiMR. Do zadań zespołu należy

analiza funkcjonowania systemu doradztwa rolniczego, w tym systemu wsparcia doradztwa rolniczego i transferu wiedzy, w ramach PROW 2014-2020, opracowanie propozycji rozwiązań systemowych wspierających rozwój systemu doradztwa rolniczego i rozwiązań prawnych, niezbędnych do zapewnienia efektywnego wsparcia rolników i mieszkańców obszarów wiejskich przez system doradztwa rolniczego. Podczas spotkań zespołu, prowadzono dyskusje w szczególności nad założeniami dotyczącymi przeniesienia podległości ODR pod Ministra Rolnictwa, przeformułowaniem zadań odpłatnych i nieodpłatnych jednostek doradztwa rolniczego, określeniem specjalizacji i ścieżki awansu zawodowego doradców rolniczych, warunkami akredytacji podmiotów doradczych, założeniami do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania Wsparcie korzystania z usług doradczych objętego PROW 2014-2020. Prace Zespołu będą kontynuowane w 2017 r.

6.4. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI FUNKCJONOWANIA INSTYTUTÓW BADAWCZYCH Z OBSZARU ROLNICTWA

Zapewnienie środków na realizację nowych programów wieloletnich

W grudniu 2015 r. Rada Ministrów ustanowiła cztery programy wieloletnie:

- „Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce oraz kształtowania jakości surowców roślinnych”;
- „Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w pło-

nach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska”;

- „Ochrona i zarządzanie krajowymi zasobami genetycznymi zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego użytkowania”;
- „Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju”.

Realizacja tych programów została rozpoczęta w 2016 r., na co zagwarantowano środki budżetowe w wysokości 28 447 tys. zł. Łącznie na ww. programy wieloletnie w okresie 2016-2020 zostały przewidziane środki budżetowe w wysokości 152 871 tys. zł. Programy są realizowane przez nadzorowane: Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa-PIB w Puławach, Instytut Ochrony Roślin-PIB w Poznaniu, Instytut Zootechniki-PIB w Krakowie, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach oraz Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

Ponadto przeprowadzono analizę sytuacji nadzorowanych instytutów, w wyniku której wraz z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego określono m.in. następujące kierunki działań:

- wspieranie działalności innowacyjnej oraz badawczo-rozwojowej, w tym zmianę przepisów dotyczących finansowania nauki i badań;
- wypracowanie skutecznych mechanizmów zapewniających transfer wiedzy z nauki do praktyki;
- zwiększenie wsparcia instytutów w ich działaniach na szczeblu zagranicznym;
- wsparcie eksperckie w procesie decyzyjnym w zakresie tworzonej legislacji krajowej i unijnej.

W celu zwiększenia udziału potencjału badawczego instytutów na forum międzynarodowym, resort podjął działania na rzecz ich większego zaangażowania w realizację projektów w ramach programu Horyzont 2020, w tym m.in.:

- zainicjowano dyskusję nt. rozwiązań umożliwiających większy udział w wykorzystaniu środków przez kraje UE-13 w obszarze zagadnień dotyczących sektora rolno-żywnościowego i rozwoju obszarów wiejskich. Przeprowadzono diagnozę barier w dostępie do Programu. W efekcie opracowano propozycje tematów do programu Horyzont 2020 na lata 2018-2020, które przekazano do Dyrekcji Generalnej ds. Badań i Innowacji w KE;
- kwestie wzmocnienia udziału zaplecza badawczego państw Europy Środkowo-Wschodniej w realizacji projektów w obszarze rolnictwa zostały wpisane do programu polskiej

W 2016 r. rozpoczęła się realizacja czterech programów wieloletnich realizowanych przez nadzorowane instytuty

prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej. W tym celu MRiRW przygotowało wspólną deklarację Ministrów Rolnictwa państw GV oraz Bułgarii, Rumunii i Słowenii, która została podpisana w październiku 2016 r.

Do działań na rzecz zwiększenia efektywności funkcjonowania instytutów badawczych zalicza się także zagadnienia związane z funkcjonowaniem krajowej Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR). Jest ona wykorzystywana do usprawnienia łączenia badań naukowych i praktyki rolnej. Sieć dotyczy również działalności innych podmiotów ze sfery B+R, zatem instytuty mogą utworzyć nowe lub bardziej efektywne powiązania z innymi podmiotami, np. Centrum Doradztwa Rolniczego. Większość instytutów już zadeklarowała współpracę lub podpisała stosowne porozumienia.

Podjęmowane są również działania na rzecz zwiększenia efektywności transferu wiedzy i innowacji z nauki do praktyki rolniczej, w tym: rozpoczęto proces cyklu wizyt doradców rolniczych w instytutach badawczych; podjęto działania informacyjne dot. instytutów badawczych (m. in. opracowanie publikacji Informator o instytutach badawczych, w ramach którego zostanie przedstawiona oferta instytutów; opracowanie publikacji prezentującej przykłady najlepszych innowacji wypracowanych przez instytuty); podjęto działania mające na celu wzmocnienie udziału przedstawicieli praktyki rolniczej w radach naukowych instytutów badawczych.

6.5. STWORZENIE SYSTEMU WDRAŻANIA WIEDZY ROLNICZEJ ORAZ DOSKONALENIA ZAWODOWEGO I PRAKTYCZNEGO W OPARCIU O SZKOŁY ROLNICZE

■ Wsparcie Krajowego Centrum Edukacji Rolniczej

W celu zwiększenia efektywności doskonalenia zawodowego i praktycznego przygotowano „Informację dotyczącą możliwości i potrzeb KCER w zakresie realizacji zadań statutowych i rozwoju publicznej placówki doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, prowadzonej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi” oraz wystąpiono o skorygowanie materiałów niezbędnych do aktualizacji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2016-2019, począwszy od roku 2017 r., w celu zwiększenia wydatków dla KCER o kwotę 1 500 000,00 zł na zatrudnienie pracowników merytorycznych oraz zwiększenie środków na wynagrodzenia osobowe i wydatki bieżące w związku z przyjęciem dodatkowych zadań do realizacji.

Minister zatwierdził plan pracy KCER na rok szkolny 2016/2017, w którym uwzględnił zmiany organizacyjne, poszerzył lub uzupełnił realizowane zadania sta-

tutowe, zwiększył ofertę doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz rozwijania doradztwa metodycznego dla nauczycieli.

6.6. WPROWADZENIE MECHANIZMÓW EUROPEJSKIEGO PARTNERSTWA INNOWACYJNEGO – EPI

■ Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

W celu wzmocnienia transferu wiedzy pomiędzy nauką a praktyką rolniczą utworzona została Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR). Sieć, działająca w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, ma na celu przede wszystkim ułatwienie wymiany wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w zakresie innowacji oraz wspieranie wdrażania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. SIR tworzą: Centrum Doradztwa Rolniczego oraz 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego. W styczniu 2016 opracowany został *Plan operacyjny SIR na lata 2016-2017*, w ramach którego przewidziano przedsięwzięcia, które polepszą przepływ informacji pomiędzy nauką a praktyką, jak również zapewnią zainteresowanym dostęp do informacji o innowacyjnych rozwiązaniach, zarówno poprzez bazy danych, strony internetowe, spotkania, szkolenia etc., jak i indywidualne konsultacje. SIR będzie również wspierać dalszy rozwój współpracy pomiędzy doradcami a jednostkami badawczymi, poprzez realizację projektów, jak i pracę brokerów na rzecz grup operacyjnych EPI (*European Innovation Partnership*).

CDR w ramach koordynacji zadań SIR, prowadziło wraz wojewódzkimi ODR systematyczne działania na rzecz rozwoju merytorycznego i organizacyjnego Sieci. Równolegle ODR podejmują działania na poziomie poszczególnych województw. W efekcie tych działań liczba zarejestrowanych partnerów SIR przekroczyła 250 podmiotów, wśród których są: instytuty i uczelnie wyższe, rolnicy, związki branżowe, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność związaną z rolnictwem i obszarami wiejskimi. Podpisano pisemne porozumienia z instytutami badawczymi resortu rolnictwa w celu nawiązania współpracy na rzecz wymiany informacji i doświadczeń w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, a także współpracy na rzecz wspierania komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz innych form ich transferu do gospodarki w dziedzinie rolnictwa. SIR będzie również wspierać dalszy rozwój współpracy pomiędzy doradcami a jednostkami badawczymi, poprzez realizację projektów, jak i pracę brokerów na rzecz grup operacyjnych EPI.

OBSZAR VII GOSPODARKA ZIEMIĄ I NIERUCHOMOŚCIAMI ROLNYMI SKARBU PAŃSTWA

Prace legislacyjne nad projektem ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw

W dniu 14.04.2016 r. Sejm RP uchwalił ustawę o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. poz. 585), która weszła w życie z dniem 30.04.2016 r. Na podstawie przepisów tej ustawy wstrzymana została sprzedaż nieruchomości Zasobu na okres 5 lat. Zostały również znowelizowane akty prawne regulujące obrót nieruchomościami rolnymi, a w szczególności ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 803, z późn. zm.), która reguluje obrót prywatnymi nieruchomościami rolnymi, czyli nabywanie między

rolnikami, innymi osobami fizycznymi i osobami prawnymi. Dokonane zmiany ustawowe zmierzają do wzmocnienia ochrony ziemi rolnej w Polsce przed jej spekulacyjnym nabywaniem przez osoby krajowe i zagraniczne, które nie gwarantują zgodnego z interesem społecznym wykorzystania nabytej ziemi na cele rolnicze przez:

- poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych;
- przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych;
- zapewnienie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.

W wyniku wprowadzonych zmian urzeczywistniona została zasada wskazana w art. 23 Konstytucji RP,

zgodnie z którą podstawą ustroju rolnego państwa jest gospodarstwo rodzinne.

Konsekwencją wprowadzonych zmian jest wydanie przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi 3 rozporządzeń wykonawczych, z których na szczególną uwagę zasługuje rozporządzenie w sprawie sposobu ustalania wysokości czynszu dzierżawnego w umowach, których przedmiotem są nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Zaletą nowego aktu wykonawczego jest określenie sposobów ustalania wysokości czynszu dzierżawnego w zależności od potencjału produkcyjnego przedmiotu dzierżawy, w szczególności w zależności od rodzaju i klasy gruntów oraz miejsca ich położenia, wartości księgowej budynków i budowli, charakteru możliwej do prowadzenia działalności gospodarczej. Przed wydaniem tego rozporządzenia rolnicy często, aby wygrać przetarg, byli zmuszani do pobijania licytowanej kwoty czynszu do wysokości opłacalności produkcji.

■ Zlikwidowanie problemu pobierania płatności bezpośrednich (i płatności w ramach działań obszarowych PROW) do bezumownie użytkowanych gruntów Zasobu Własności Rolnej SP

Przeprowadzono analizę dotychczasowych rozwiązań i dokonano ich oceny. Zdecydowano o nieprzyznawaniu płatności bezpośrednich (i płatności w ramach działań obszarowych PROW) do działek rolnych wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej SP, w przypadku których wnioskodawca nie posiada tytułu prawnego.

Ustawą z dnia 9 marca 2016 r. o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego wprowadzono wymóg posiadania tytułu prawnego do działek rolnych wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej SP, do których rolnik ubiega się o płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego. Tym samym, wyeliminowano problem nadużyć polegających na bezumownym użytkowaniu gruntów Zasobu w celu otrzymania płatności.

Analogiczne zmiany wprowadzono w odniesieniu do działań obszarowych PROW tj. *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (płatności ONW), Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne, działania Rolnictwo ekologiczne oraz Programu rolnośrodowiskowego.*

■ Rewindykacja nieruchomości ziemskich, gospodarstw rolnych oraz przedsiębiorstw przemysłu rolno-spożywczego, znacjonalizowanych w latach 40., 50. i 60. XX w.

Zakres działań obejmuje prowadzenie postępowań administracyjnych, w których rozstrzyga się o zasadności dokonania nacjonalizacji oraz o legalności orze-

czeń administracyjnych o przejęciu przez Skarb Państwa poszczególnych majątków, zwłaszcza majątków nieruchomości.

Roszczenia dotyczące każdego majątku rozpatrywane są indywidualnie, w ramach odrębnych postępowań. Niekiedy dla jednej nieruchomości konieczne jest przeprowadzenie większej liczby odrębnych postępowań, obejmujących różne jej części. Od 7 listopada 2015 r. do 17 listopada 2016 r. wydano 203 decyzje administracyjne. Część spraw (37) zakończyła się wydaniem postanowień administracyjnych. Duża grupa decyzji i postanowień została zaskarżona do sądu administracyjnego, w związku z czym przygotowano 103 odpowiedzi na skargi.

■ Klasyfikacja gruntów

W obecnie obowiązującym stanie prawnym brak jest regulacji ustawowej dla określenia wymagań klasyfikacyjnych dla osób ubiegających się o uprawnienie do wykonywania klasyfikacji gruntów oraz kontroli tej klasyfikacji. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podziela pogląd Rzecznika Praw Obywatelskich i stoi na stanowisku, iż kwestie te winny być uregulowane na poziomie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne.*

MRiRW przygotowało zapisy ustawy zmieniającej ustawę *Prawo geodezyjne i kartograficzne* w zakresie dotyczącym kwestii nadawania uprawnień dla osób wykonujących gleboznawczą klasyfikację gruntów i jej kontrolę.

Proponowane zmiany to:

- umożliwienie ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi kontrolowanie wojewódzkiego inspektora nadzoru geodezyjnego i kartograficznego w sprawach dotyczących gleboznawczej klasyfikacji gruntów;
- rozszerzenie definicji wykonywania samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii o sporządzanie projektów gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz jej kontrolę;
- wskazanie czasu oraz okoliczności, kiedy to starosta bądź wojewódzki inspektor nadzoru geodezyjnego i kartograficznego mogą przeprowadzić kontrolę gleboznawczej klasyfikacji gruntów;
- rozszerzenie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii o gleboznawczą klasyfikację gruntów;
- uczestnictwo przedstawiciela ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w komisji nadającej uprawnienia w zakresie sporządzania projektów gleboznawczej klasyfikacji gruntów i jej kontroli.

Projekt zapisów ustawowych został przekazany Ministrowi Infrastruktury i Budownictwa.

Pomoc dla poszkodowanych

Do 25 stycznia ARiMR przyjmuje wnioski o pomoc od rolników, którzy ponieśli straty spowodowane klęskami żywiołowymi

Rolnicy, którzy ponieśli straty w swoich gospodarstwach spowodowane klęskami żywiołowymi, mogą ubiegać się w ARiMR o pomoc na odtworzenie zniszczonych składników gospodarstwa. Agencja uruchomiła bowiem wsparcie na operacje typu *Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej* w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

aby ci rolnicy, w gospodarstwach których wystąpiły szkody w 2015 r., złożyli wnioski o przyznanie pomocy do końca 2016 r. Dotyczyło to również tych producentów rolnych, którzy chcieli wykazywać we wnioskach straty powstałe zarówno w 2015 r., jak i w 2016 r. Oni również powinni złożyć wnioski o przyznanie pomocy do końca 2016 r. Jeżeli natomiast wniosek będzie dotyczył wyłącznie strat powstałych w 2016 r., mógł być złożony w 2016 roku, może również być złożony w roku bieżącym, oczywiście w wyznaczonym przez ARiMR terminie.

O pomoc mogą ubiegać się rolnicy, którzy w danym roku kalenda-

Wnioski o taką pomoc można składać od 27 grudnia 2016 r. do 25 stycznia 2017 r. w oddziałach regionalnych ARiMR. Można wystąpić także rejestrowaną przesyłką pocztową do właściwego oddziału regionalnego, bądź złożyć za pośrednictwem biura powiatowego Agencji.

O przyznanie wsparcia mogą starać się rolnicy, którzy ponieśli straty spowodowane przez co najmniej jedną z następujących klęsk żywiołowych: powódź, deszcz nawalny, suszę, przymrozki wiosenne, ujemne skutki przezimowania, obsunięcie się ziemi, lawinę, grad, huragan, uderzenie pioruna. Przyznanie wsparcia uzależnione będzie od powstania w gospodarstwie szkód spowodowanych przynajmniej jedną z wymienionych klęsk, jeżeli mia-

ły one miejsce w roku, w którym jest składany wniosek o przyznanie pomocy lub w roku poprzedzającym rok, w którym składany jest wniosek. Dlatego bardzo istotne było,

Agencja uruchomiła wsparcie na operacje typu „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej”. Pomoc z działania może być przyznana m.in. na odtworzenie plantacji wieloletnich czy sadów zniszczonych w wyniku klęsk żywiołowych

Dofinansowanie można otrzymać na zakup nowych maszyn, w miejscach, które zostały zniszczone w wyniku klęsk żywiołowych

rzowym ponieśli straty w uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich czy rybach w wysokości co najmniej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiła szkoda, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiła szkoda, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej produkcji w gospodarstwie oraz straty dotyczą składnika gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga poniesienia kosztów kwalifikujących się do objęcia wsparciem.

Pomoc może być przyznana np. na odtworzenie plantacji wieloletnich czy sadów. Dofinansowanie można również otrzymać na zakup nowych maszyn lub urządzeń rolniczych w miejscach, które zostały zniszczone w wyniku klęsk żywiołowych.

Maksymalna kwota wsparcia, jaką może otrzymać rolnik na inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej w całym okresie reali-

zacji PROW 2014-2020, wynosi 300 tys. zł, z tym że nie może przekroczyć ona poziomu 80% kosztów kwalifikowalnych.

Wysokość poniesionych strat, jakie powstały w gospodarstwie rolnika, określa komisja powołana przez wojewodę. Na podstawie oszacowanej wartości szkód w składniku gospodarstwa, którego odtworzenia dotyczy wniosek o przyznanie pomocy, określana jest wysokość pomocy, jaką może otrzymać rolnik z uwzględnieniem wcześniej wskazanego limitu pomocy na gospodarstwo i beneficjenta. Jeżeli zniszczony składnik gospodarstwa był ubezpieczony, wówczas wysokość pomocy odtwarzanych składników pomniejsza się o kwotę od-

ubiegał się o pomoc na odtworzenie plantacji chmielu, sadów, plantacji krzewów owocowych gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat, wówczas kwotę pomocy na odtworzenie tego składnika, pomniejsza się o połowę.

Złożone przez rolników wnioski zostaną poddane ocenie punktowej. Pod uwagę będzie brana wysokość szkód w odniesieniu do zniszczonych lub uszkodzonych składników gospodarstwa wykorzystywanych do produkcji rolnej, procentowa wysokość szkód w produkcji rolnej oraz to, czy plantacja chmielu, sad lub plantacja krzewów owocowych gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat objęta była dobrowolnym ubezpieczeniem.

Na podstawie przyznanej liczby punktów sporządzone zostaną dwie listy określające kolejność przysługiwania pomocy – jedna dla rolników z woj. mazowieckiego i druga

O pomoc mogą także ubiegać się rolnicy, którzy ponieśli straty w zwierzętach gospodarskich i rybach

szkodowania uzyskanego z tytułu ubezpieczenia uszkodzonego lub zniszczonego składnika gospodarstwa, którego odtworzenia dotyczy wniosek. Jeżeli rolnik nie zawarł umowy obowiązkowego ubezpieczenia upraw, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, a będzie

dla rolników z pozostałych województw. Zostaną one podane do publicznej wiadomości przez Prezesa ARiMR, w ciągu 40 dni od dnia upływu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: M. Zalisz, fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

BIULETYN INFORMACYJNY 1/2017

Kredyty na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych

Do 29 grudnia 2016 r. dwa banki podpisały z ARiMR aneksy do umów o współpracy, które umożliwiają uruchomienie nowej linii kredytów preferencyjnych ZC. Jako pierwszy zrobił to SGB Bank S.A., a po nim BGŻ BNP Paribas S.A.

Nowa linia kredytowa ZC przeznaczona jest na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych, podjętych w związku z prowadzeniem produkcji mleka, świń lub owoców i warzyw przez producentów rolnych, których przychody są niewystarczające na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych w okresie od dnia 7 sierpnia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r.

Producenci mleka, świń lub owoców i warzyw mogą zatem starać się o udzielenie przez SGB Bank S.A. lub banki spółdzielcze zrzeszone w SGB-Banku S.A. oraz przez BGŻ

BNP Paribas S.A. kredytu na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych. Kwota kredytu nie może przekroczyć kwoty zobowiązań cywilnoprawnych i nie może wynosić więcej niż 5 mln zł na gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej. Kwotę 5 mln zł pomniejsza się o wartość udzielonej danemu producentowi rolnemu nieoprocentowanej pożyczki dla producentów mleka, świń lub owoców i warzyw na sfinansowanie nieuregulowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, o której mowa w § 13i rozporządze-

nia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań ARiMR (Dz. U. 2015 r., poz. 187 ze zm.). Od kredytobiorcy nie wymaga się wniesienia wkładu własnego.

Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez kredytobiorcę w wysokości 2,5%, przy czym przez pierwsze dwa lata od dnia zawarcia umowy kredytu w wysokości 1%, pozostałą część spłaca Agencja. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytu z linii ZC może być stosowana w okresie kredytowania, ale nie dłużej niż przez 8 lat liczonych od dnia zawarcia umowy kredytu.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: ©Pantherstock/ Photogenica

Kredyt na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych mogą otrzymać m.in. producenci mleka oraz producenci świń

ARiMR zakończyła wypłatę zaliczek w ramach dopłat bezpośrednich za 2016 r.

Od 17 października do 30 listopada 2016 r. ARiMR wypłacała zaliczki na poczet płatności bezpośrednich za 2016 r. Na konta bankowe ponad 1,33 mln rolników przekazano 9,66 mld zł.

Zaliczki trafiły do wszystkich, którzy spełnili warunki do przyznania dopłat bezpośrednich za 2016 r., a ich wnioski przeszły kontrolę administracyjną. Od 1 grudnia wypłacane są płatności końcowe za 2016 rok.

Maksymalna łączna kwota na wypłatę dopłat bezpośrednich za 2016 rok wynosi 14,81 mld.

Od 17 października ARiMR wypłaca również dopłaty ONW – 599,7 mln zł oraz rolnośrodowiskowe – 77,3 mln zł.

Łącznie do rolników trafiło już więc ok. 10,3 mld zł.

Terminowa wypłata dopłat bezpośrednich stabilizuje sytuację w rolnictwie, stabilizuje ceny na rynku. Te pieniądze są niezbędne polskim rolnikom, ale także zasilają polską gospodarkę – podkreśla prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Daniel Obajtek.

Uruchomienie wypłaty zaliczek miało na celu złagodzenie trudnej sytuacji na rynkach rolnych, w szczególności na rynku mleka, rynku owoców i warzyw oraz rynku wieprzowiny.

Po raz pierwszy ARiMR wypłaciła zaliczki na poczet płatności bezpo-

średnich w wysokości 70 proc. kwoty dopłat. Warto przypomnieć, że z kwoty 9,66 mld zł wypłaconych łącznie w ramach zaliczek, ponad 3 mld zł trafiły do rolników już w październiku. Wypłata zaliczek jest dla rolników znaczącym wsparciem ich dochodów w okresie jesienno-zimowym, w którym zazwyczaj zaopatrują swoje gospodarstwa w nawozy, środki ochrony roślin i zakupują sprzęt rolniczy, gdyż są one relatywnie tańsze.

Sprawną wypłatę zaliczek została zrealizowana, dzięki przygotowaniu i uruchomieniu z odpowiednim wyprzedzeniem systemów informatycznych i księgowych.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: fotolia

Agencja odpowiada

Agencja uruchomiła wsparcie na operacje typu *Inwestycje odtworzące potencjał produkcji rolnej* w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” w ramach PROW 2014-2020. Przedstawiamy odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące tego naboru.

Na co można otrzymać pomoc w ramach tego typu operacji?

Pomoc może być przyznana na inwestycję zapewniającą odtworzenie

refundacji) musi być zgodny z katalogiem kosztów kwalifikowalnych określonych w rozporządzeniu wykonawczym MRiRW dla tego typu operacji. Oznacza to, iż w przypadku, gdy szkoda dotyczy maszyn rolniczych rolnik może odtwarzać tylko takie maszyny, których dotyczyła szkoda, analogicznie w przypadku sadów, odtwarzane muszą być nasadzenia.

Czy jeżeli w wyniku huraganu dach na budynku inwentarskim wymaga remontu możliwy jest on przy udziale środków w ramach tego typu operacji?

Zgodnie z przepisami rozporządzenia pomoc nie obejmuje kosztów odtworzenia uszkodzonego lub

cezeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Co do zasady taki budynek podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu, zatem jego remont nie może być kosztem kwalifikowalnym.

Pytania dotyczące poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”.

Czy spółki z o.o. mogą ubiegać się o przyznanie pomocy na operacje w zakresie „rozwijanie działalności gospodarczej”?

Spółki z o. o. będąc osobami prawnymi są podmiotami, które mogą ubiegać się o pomoc w ramach poddziałania 19.2 (zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1570), zwanego dalej „rozporządzeniem LSR”), w tym także w ramach rozwijania działalności gospodarczej, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia LSR. Należy jednak pamiętać, że podmiot taki musi spełniać warunki określone w § 7 rozporządzenia LSR, w tym warunek dotyczący wykonywania działalności gospodarczej (§ 7 ust. 1 pkt 1).

Pomoc z działania „Inwestycje odtworzące potencjał produkcji rolnej” może być przyznana na inwestycję zapewniającą odtworzenie składnika gospodarstwa, który uległ zniszczeniu lub uszkodzeniu

składnika gospodarstwa, który uległ zniszczeniu bądź uszkodzeniu i wartość szkody została oszacowana przez komisję szacującą straty, przy czym zakres kosztów kwalifikowalnych (kosztów podlegających

zniszczonego budynku, który podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpie-

Czy osoba zatrudniona u innego pracodawcy w pełnym wymiarze pracy podejmując działalność gospodarczą we własnym imieniu oraz zgłaszając się do ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonania tej działalności spełni warunki przyznania pomocy? Czy może skorzystać z ulgi dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą i opłacać składki na ubezpieczenia społeczne w mniejszej wysokości?

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1570 oraz z 2016 r. poz. 1390), pomoc na operację w zakresie „podejmowania działalności gospodarczej” jest przyznawana jeżeli operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym upłyne 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:

- zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłyne 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub

- utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upłyne 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

Rozporządzenie LSR nie wprowadza ograniczeń w zakresie możliwości skorzystania przez osoby podejmujące działalność gospodarczą z opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w mniejszej wysokości.

Jeśli beneficjent chce sięgnąć po środki na podejmowanie działalności gospodarczej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” to jeśli w przeszłości pozy-

sktał środki na podejmowanie działalności np. z Urzędu Pracy to czy ta sytuacja dyskwalifikuje go z grona beneficjentów?

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 lit a) rozporządzenia – pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana, m.in. jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w szczególności nie był wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – i nie została mu dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie. Wobec tego, podmiotowi, który będzie ubiegał się o wsparcie na podejmowanie działalności gospodarczej – pomoc może być przyznana tylko raz w okresie realizacji PROW na lata 2014-2020. Jednocześnie, jeśli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w ostatnich dwóch latach poprzedzających złożenie wniosku uzyskał pomoc na podjęcie działalności gospodarczej – nie będzie możliwe przyznanie premii.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: M. Wiertelak

Biuletyn informacyjny nr 1/2017 (194). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Joanna Czapla, Waldemar Guba, Ewa Markowska-Bzducha, Justyna Matys, Dariusz Nieć, Krystian Poptawski, Bogusław Rzeźnicki, Karolina Dziewulska-Siwiek, Waldemar Snochaczewski, Witold Strobek, Anna Szczepaniec, Aleksandra Szelańska, Agnieszka Szymańska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Projekt graficzny: Paulina Furman, Artur Kubat, Magdalena Nawara. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na str. 1-34:** archiwum ARiMR, archiwum MRiRW, archiwum ANR, ©Pantherstock / Photogenica, fotolia.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68, fax (22) 623 15 00.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa <http://www.minrol.gov.pl>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 30 grudnia 2016 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowsky Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

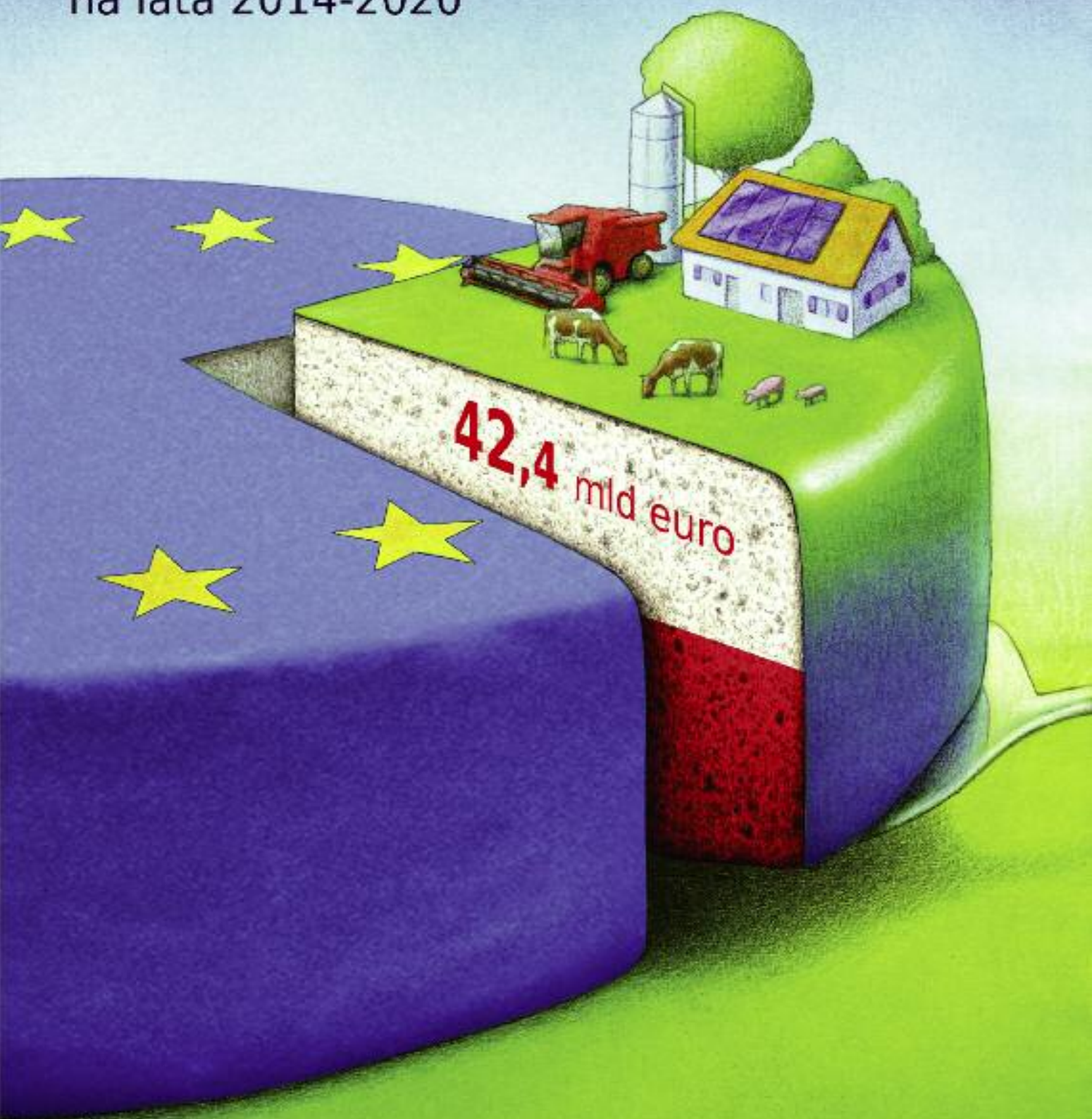

Konkurs Plastyczny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

„Wież oczami przedszkolaków i ich rodziców”

Praca konkursowa rodziny Szczyrbak

Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej na lata 2014-2020

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Penet Komputer